

Gadden

Medlemstidning för Sveriges biodlingsföretagare Nummer 2. 2020

HONUNGSFUSK

**Copa-Cogeca
kräver att
honungen
märks**

KONFERENSEN I SUNNE

**Kunskapsutbyte
och trevligt mingel**

+

Janne berättar om
lönsam biodling
Från 0 till 100 på tre år

**Pollineringens värde
ökar rejält**

Biodlingsföretagarna

Tack för förtroendet

Efter en dryg månad på posten kan jag bara konstatera att det händer mycket i världen men nu har de mesta tagit paus. Möten ställs in och skjuts på framtiden och även den här styrelsen får ta skeden i vacker hand och ha våra möten digitalt istället för att träffas. Under de dagar vi skulle träffats för vårt första fysiska styrelsemöte använde vi Microsoft Teams istället. Då diskuterades flitigt och alla deltog och lämnade sin syn på hur vårt arbete skulle fortskrida. Vi, styrelsen, var rörande överens om att vårt primära mål är att värva fler medlemmar. Vill du också hjälpa till med detta? Då kan du börja med att dela med dig av Gadden.*

Jag är väldigt glad över att det var så många trevliga biodlare som kunde komma till konferensen i Sunne och ta del av möten, utställning och föreläsningar. Jag vill gärna tacka alla för de fantastiska möten som i alla fall jag känner är viktiga för mig och min utveckling både som biodlare och människa. Det var fantastiskt att få träffa er alla innan kaoset bröt ut i världen. Tack också för att ni svarat på enkäten som skickades ut strax efter. Ni hittar en redovisning av den längre fram i tidningen.

Nu är jag vald att sitta på den här stolen och kommer att göra allt jag kan för att föra föreningen framåt, förbättra ekonomin och få fler medlemmar att vilja vara med och vara delaktiga. Som jag ser det står vi nu, efter kursen, i ett läge där vi kan lägga den bakom oss och se framåt. Vi har lidit svårt av förlusten av ekonomiska medel. Vi har i dagsläget fortfarande en ansträngd ekonomi som vi tar på fullt allvar och kommer att hålla fokus på under hela året.

Det kommer att bli förändringar i styrelsens arbete, vissa av dessa förändringar påbörjades redan under Staffans ledning, vissa kommer att vara mitt sätt att utföra uppgiften på och andra förändringar kommer vi att diskutera fram under våra styrelsemöten under våren.

En av de saker som vi brutit i är kommunikationen till er medlemmar. Detta är en av de förändringar/förbättringar som påbörjades under Staffans tid och det är något som vi kommer att jobba mer med i fortsättningen.

Jag personligen anser att vi, styrelsen, inte ska sitta och scanna alla sociala medier och svara på inlägg från alla som har synpunkter, det räcker inte tiden till. Den tiden kan användas mycket bättre med arbete som bidrar till hela

föreningens utveckling och även att engagera nya medlemmar. Vi kommer fortlöpande att informera om styrelsens arbete i Gadden och på forumet svara på frågor från medlemmarna inom vår gemensamma verksamhet.

I detta sammanhanget vill jag påtala att jag har en roll som ordförande att leda arbetet inom styrelsen. Jag har också en roll att driva mitt företag. Att vara ordförande, ledamot eller suppleant i BF's styrelse är ingen heltidssysselsättning och vi har alla ett företag som kräver sin tid. Detta gör att vi måste vara mycket tydliga i vilken roll vi agerar i. Jag hoppas att ni, alla våra medlemmar, respekterar att vi har olika verksamheter vi representerar och kanske gör saker i vår egen regi.

Sen var det det här med honungsfusket. Biodlarna i flera länder i Europa höjer nu sina röster om att vi måste få till en tydligare märkning om honungens ursprungsland. Hur många procent av honungen i burken som kommer från vilket land, istället för att skriva EU och icke EU-honung som faktiskt inte säger någonting. Detta är en viktig fråga där BF stödjer de europeiska biodlarnas krav för att också våra konsumenter ska veta vad de väljer i butiken.

En annan fråga som jag grunnat en del på är att när vi skickade ut enkäten i höstas så var den anonym. Vi ställde där en fråga om någon var intresserad av att hjälpa till, utan att vara en del av styrelsen, med olika projekt och fick en del svar. Jag vore väldigt tacksam om dessa som ville vara delaktiga mejlar mig på ordforande@biodlingsforetagarna.se. Enkäten var ju som sagt anonym. Är det någon mer som skulle vilja vara med i arbetet med att föra föreningen framåt, någon som skulle vilja vara delaktig, eller har du några konstruktiva idéer som kan hjälpa till så använd gärna ovanstående mejladress och skicka dina förslag.

Avslutningsvis önskar jag er alla "NAJ MEDI", eller på svenska "ett gott honungsår" eller "ett gott biår".

Helena Ring Johansson
ordförande

*Pssst! Dubbelt nummer av Gadden i brevlådan? Ge till en intresserad biodlare som kan bli ny medlem!!

Varmt välkommen till
Gadden nr 2. 2020

- 04 Notiser
- 06 Rapport från Biodlarkonferensen i Sunne
- 08 Midsommarhonung – kan vara exotisk nog för export
- 09 Ny styrelse vald
- 12 Honungsfusket ska stoppas
- 13 Copa-Cogeca action plan – äntigen!
- 16 BF bjuder in till "Före skörd" i maj
- 18 Enkätundersökning – vad vill du ha med på nästa konferens?
- 20 Porträtt Jan Johansson
Från 0 till 100 på tre år
- 22 Honungsbinas pollinering ökar i värde
Nytänkande behövs för ökad lönsamhet
- 24 World Bee Day 2020 – blir en hyllning till pollinering, svensk honung och mångfald
- 26 Bihälsa av Preben
- 27 Utbildare utbildas för kursverksamhet
- 28 Jäv bland bitillsynsmän
- 30 BF's medlemsförmåner och om Gadden

Gadden utges av Biodlingsföretagarna och utkommer sex gånger per år. Se utgivningsplan på sidan 31. Tips på innehåll kan mailas till kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Redaktör
Monika Swälas
kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Ansvarig utgivare
Helena Ring Johansson
helena@biodlingsforetagarna.se

Art director
Marie Backman

Tryck
Danagårds Litho, Ödeshög

Tidningen är Svanenmärkt.
Utförligare information på sidan 31.

Biodlingsföretagarna

Miljömärkt trycksak
3041 0196

Hej! Är du ny biodlare? Vi vill gärna köpa din honung.

Vi utökar vår satsning på svensk honung och söker efter nya leverantörer. Om du är ny biodlare eller vill utöka din befintliga biodling kan du få stöd och utvecklingshjälp av oss.

Här är några av de saker vi erbjuder när du säljer din honung:

- Säker betalning inom 30 dagar
- Rådgivning och utbildning till dig som vill utöka din biodling
- Möjlighet till förskott för företag som nyinvesterar i sin verksamhet
- Fler fördelar hittar du på vår hemsida: <http://svenskabiprodukter.se/leverantor>

Richard Johansson
Verksamhetsansvarig
Svenska Biprodukter

Vi vill värna om den svenska honungsproduktionen och söker fler
samarbetspartners bland företag och biodlarföreningar.

Är vårt erbjudande intressant?

Kontakta oss för ett samtal om hur vi kan arbeta tillsammans.

0705-41 03 22

richard.johansson@svenskabiprodukter.se

Notiser

Hämt sen sist!

Binas värde för gräsmarker framhålls i nya CAP:en

Binas betydelse för hela livsmedelsproduktionen kommer att finnas med när EU:s nya jordbrukspolitik sjösätts. Men än dröjer det innan allt arbete är klart.

Nyligen hölls en workshop, arrangerad av Landsbygdsnätverket, om långsiktig och hållbar skötsel av olika slags gräsmarker. Kan tyckas lite sent eftersom CAP:en skulle ha varit klar i år.

Den är inte alls klar. Det har inte med karantäner att göra utan med EU:s tröghet. Kanske blir den klar 2022, säger Hanne Uddling, Svenska Bin.

Bland andra medverkade Näringsdepartementet, Jordbruksverket och Naturvårdsverket.

För vår del handlar det om att framhålla värdet av att ta med pollinatörernas betydelse, fortsätter Hanna. Men än så länge är det inte ens klart vad Sverige tycker.

Landsbygdsnätverket ska se till så att alla aspekter tas med och medlemmarna kommer från en rad olika intresseorganisationer, till exempel biologer, fiskeföreningar, naturturism och Riksantikvarieämbetet.

Hela livsmedelsproduktionen måste bli hållbar. Småföretagarna måste också finnas. Vi kan inte ha regler som bara gynnar de i södra Sverige. Det blir ju bättre kvalitet på mjölken om korna betat där bina pollinerar.

FOTNOT: EU:s gemensamma jordbruks- och landsbygds politik, även kallad CAP (Common Agricultural Policy) är gemensam för alla medlemsländer.

Biodlingsföretagarna är medlem i Svenska Bin.

Björns BeeScanning en vinnare

Björn Lagermans app, BeeScanning, var en av fem finalister i ICAs Entreprenörpris 2020 i kategorin Årets agtech-entreprenör. Tävlingen avgjordes genom omröstning och avslutades den 1 april men i skrivande stund har resultatet inte publicerats.

Så här skrev ICA om tävlingskategorin: "Med en växande befolkning och en allt mer angelägen klimat-fråga blir en effektiv och hållbar produktion av jordbruksprodukter allt viktigare. ICA vill genom ICAs Entreprenörpris lyfta de som arbetar för att utveckla jordbruket genom innovation och företagande. För en mer hälsosam och hållbar värld där framtidens utmaningar ses som en möjlighet."

Björn Lagerman utvecklade appen BeeScanning eftersom en femtedel av alla 100 miljoner bikolonier ärligen dör av varroa. Genom att fotografera ramarna räknar appen ut hur mycket kvalster som finns i samhället. Appen ger också förslag på åtgärder.

Om Björns app vann eller inte vet vi inte men att bara komma till final är en vinst. Grattis Björn!

Ny biart hittat i Sverige

När en artinventering gjordes i Solna 2019 hittades en helt ny biart, tråkägelliet, coelioxys alatus. Inventerarna hittade också flera exemplar av den hotade arten svartpålsbi och inte mindre än 59 arter av vildbin.

Inställd konferens om honungsbin

Den 25 mars var det tänkt att Jordbruksverket skulle ha en konferens om titeln "Honungsbin och vilda pollinerare – finns det mat till alla?". Konferensen vände sig i första hand till rådgivare men som nästan alla sammankomster nu i coronatider så är även denna konferens inställd. Men Jordbruksverket ska försöka hålla en bantad konferens via Skype. Bara de som anmälde sig till konferensen kommer att kunna vara med på Skype-konferensen.

Vi undersöker möjligheterna att göra poddcast som komplement till Skypekonferensen för att få ut de presentationer som vi har tagit bort. Det kan också bli en uppföljning till hösten, meddelar Thorsten Rahbek-Pedersen, Jordbruksverket.

Honung på tv

På svtplay.se finns en Oscarsnominerad och sevärd Nordmakedonsk dokumentär. Den handlar om den sista kvinnan i Europa som samlar vildhonung. Dokumentären, som är från 2019, heter Honungslandet och visas till och med den 8 februari 2021.

Allt fler odlar hållbart

Allt fler fröfirmor och plantskolor har upptäckt att konsumenterna vill odla hållbart och klimatsmart. Intresset för såväl ekologisk odling som pollinerare ökar. Det visar bland annat en rapport om växt-trender som Plantagen gjort. Fjärilsmagneter, insekshotell och bivanliga växter finns hos allt fler trädgårdsföretag.

Syrenbuddleja, röd solhatt, lavendel, pensé, vädd och kransveronika är bara något av det som är delikatesser för pollinerarna.

Ekosystemets hjältar uppmärksammas

Tre fjärdedelar av det vi äter är en gång pollinerat. Det uppmärksammas allt mer i media och i samhället. Tidningen Resurs för medarbetare vid SLU, uppmärksammar ekosystemets hjältar.

I artikeln intervjuas Lotta Fabricius Kristiansen. Hon är sakkunnig kring pollinatörer i allmänhet men honungsbin i synnerhet. Lotta berättar bland annat om att det internationella intresset för pollinatörernas sårbarhet började 2006 då flera av de bisamhällen som pollinerade mandelproduktionen i Kalifornien dog ut.

Man har börjat förstå kopplingarna mellan biologisk mångfald, pollinatörer och vår egen matförsörjning. Men det finns fortfarande en del okunskap kring vad pollinering faktiskt är och hur det fungerar. Ris och andra sädeslag pollinerar visserligen av vinden, men allt det färgglada behöver insekspollinering; frukt och bär, kaffe och bomull. Klövern i vallen som mjölk korna äter måste pollinerar, säger Lotta till tidningen Resurs.

Hon säger också att vi i Sverige har data om vinterförluster av bisamhällen ända sedan 1920-talet och att förlusterna har ökat sedan millennieskiftet.

-Det finns ingen riktig rådgivningsstruktur för biodlare. Men med ekonomiskt stöd från det Nationella honungsprogrammet, som Jordbruksverket administrerar, håller vi nu på att analysera hur ett sådant system skulle kunna se ut, berättar hon för tidningen Resurs.

Hon är mycket nöjd med att regeringsbudgeten för år 2020 lägger 70 miljoner kronor per år under åren 2020–2022 för åtgärder kring skydd och miljöövervakning av pollinatörer.

Hela artikeln finns här: <https://resurs.slu.se/ekosystemets-hjaltar-i-fokus/>

Smittförklaring för varroakvalster

Jordbruksverket har tagit ett nytt beslut när det gäller smittförklaring på varroakvalster. Det har tillkommit två nya utbrott i Sollefteå kommun och de har uppdaterat en del felaktigheter ute i landet.

Bernhard av Clairvaux

Biodlarnas skyddshelgon

Biodlare har inte mindre än tre skyddshelgon. I alla fall om man får tro Wikipedia. Ett av skyddshelgonen är *Ambrosius av Milano* som skyddar både biodlare och raffinaderiarbetare. Han föddes ungefär 340 i Grier i nuvarande Tyskland och dog 397 i Milano. Ambrosius av Milano var ärkebiskop. Minnesdagen är den 7 december.

Det andra skyddshelgonet är helgonet *Bernhard av Clairvaux*. Bernhard föddes 1091 i närheten av Dijon, Frankrike och levde till 1153. Han var abbot och mystiker och är, precis som Ambrosius, skyddshelgon för både biodlare och raffinaderiarbetare. Festdagen är den 20 augusti.

Sankt Valentin eller *Sankt Valentinus* förknippas vi mest med Alla Hjärtans dag den 14 februari. Det var egentligen tre olika personer som led martyrdöden på 200- eller 300-talet. Vilken av dem som gett upphov till minnesdagen den 14 feb är oklart.

Insektsdöden accelererar

Sedan industrialiseringen i början av 1800-talet har närmare tio procent av världens insekter dött och nu väntas ännu fler stryka med.

Det rapporterar nyhetsbyrån AFP som intervjuat biologen *Pedro Cardoso* vid Naturhistoriska Centralmuseet i Helsingfors.

Att insekter dör ut kan innebära en katastrof för oss människor varnar forskaren. Han bedömer att jorden gått in i en sjätte massutrotningen i historien. Den senaste var för 65 miljoner år sedan, då dinosaurierna dog ut. Den här gången är det inte någon yttre påverkan utan vi människor som förstör insekternas habitat och använder bekämpningsmedel.

Den årliga konferensen för biodlarnäringen var i år förlagd till Sunne i Värmland på Hotell Selma Spa. Vi valde platsen för att få spridning på eventet då vi på senare år varit i Göteborg, Nyköping och Malmö och vill få en så stor geografisk spridning som möjligt.

Vi har alltid haft ambitionen att förlägga deltagarna på platsen där vi har föreläsningar och utställning för att hålla ihop det hela och skapa social samvaro även kvällstid. Det ställer lite högre krav på storleken av anläggningen men är värt besväret.

Närheten till Norge gjorde också att vi besöktes av en god numerär normmän vilket också avspeglades i föreläsarlistan och nu även i Birökteren.

Det här är femte året i följd som vi samarbetar med Jordbruksverket som nu traditionsenligt kör sitt program på fredagen. Även våra samarbetspartner LRF, SLU, Svenska Bin och Pollinera Sverige återfanns i programmet.

Det är glädjande att vi får sånt gensvar så att föreläsare från Canada, Belgien, Norge och Finland kan bidra till det breda programmet och både skapa utblick och insikt i biodlarnas villkor runt om i världen.

Programmets huvudpunkter handlade om honungen som förfalkningsobjekt och hur vi skall hantera detta både här i Sverige och i EU. Här kan vi dra nytta av den svenska honungens höga kvalitet och exportera till mycket fördelaktiga priser.

Ett annat positivt ämne är de olika referenser med att odla bin med reducerad eller ingen bekämpning alls mot varroa som ger hopp om en trevligare framtid. Vi ser också affärsmöjligheter med ett stigande behov av pollinering i takt med att förståelsen av dess värde ökar.

Utställningen lockade i år 12 utställare med allt från traditionell utrustning till nya innovationer och med ett inslag av ett flertal nya aktörer som dessutom hade en god försäljning av redskap. Ett par nya fabrikat av slungor och silutrustning fanns på plats och tex Honey Rocket som är ett ny uppfinning som drar nytta av gravitationen för att öka effektiviteten.

Nästa år fortsätter vi inåt landet och landar förmodligen i Örebro om allt går som det är tänkt. Vi ses där! ●

UTSTÄLLARE:

LPs Biodling
Joel Svenssons Vaxfabrik
Beekompaniet
Biredskapscentralen
Lustgårdens Biodling
Arg som ett bi
Paradise Honey
Svenska Bin
Svenskt Sigill
BeeScanning
Mjödhamnen
Svensk Honungsförädling

Terje Reinertsen och Melissa Odde som föreläste om det norska projektet för varroafri biodling samt forskningsresultat på varroatoleranta bin.

Uppskattad mjödprovning

Mjöd eller honungsvin får man genom att jäsa honung. Den traditionella mjöden är gjord på bara honung och vatten men det finns en mängd olika sorters mjöd. Tillsätts malt liknar drycken öl och kallas för mölska.

Mjöd har funnits åtminstone sedan vikingatiden men drycker gjorda på honung är betydligt äldre än så.

I samband med konferensen i Sunne fick de som ville delta i en uppskattad mjöd- och mölskaprovning som hölls av Johan från Mjödhamnen och Jaques från Miel Fontaine, Kanada.

Sjukdomsdatabasen för bin finns hos SLU

EVA FORSGREN FRÅN SLU var en av föreläsarna på konferensen i Sunne. Hon berättade att SLU är referenslabb för bisjukdomar. De får in mellan 300–500 prover per år som analyseras. Men förra året fick de in hela 1500 prover vilket är rekord. Anledningen var att nya föreskrifter öppnade för att tillsynsmän skickade in prover i jakten på yngelröta.

Vi får betalt av Jordbruksverket och det är kostnadsfritt för biodlaren.

SLU letar efter varroa, amerikansk yngelröta och trakékvalster. All sjukdomsdata diarieförs.

De sista gesällerna

Den sista kullen som studerat till biodlare vid yrkeshögskolan fick sina gesällbrev i samband med konferensen i Sunne. Gesällbrevsutdelare var examinatorn Bo-Göran Nilsson.

Gesällbrevet är en kvalitetsgaranti och betyder att de gjort ett godkänt yrkesprov.

DE NIO SISTA GESÄLLERNA ÄR:

Anna Jacobsson	Gideon Jungblom
Johanna Adolfsson	Johan Sjöholm
Susanne Jansson	Eva Wensmark
Alma Palmqvist-Palmér	Niklas Skantz
Nina Ferm	

Midsommarhonung kan vara exotiskt nog för export

Finns det något svenskare än midsommar? Med hjälp av midsommarhonung och en rad ambassadörer försöker Svenska Bin komma ut på den globala marknaden.

– Läget är bra nu, konstaterar Mats Olofsson, Biodlingsföretagarna.

Text: Moniqa Swålas **Foto:** Svenska Bin

Vi måste öka produktionen av svenska livsmedel. Det visar inte minst regeringens livsmedelsstrategi som presenterades 2017. För att kunna öka produktionen av bland annat honung kan den utländska marknaden vara av intresse.

De frågeställningar som Svenska Bin har tittat på är vilka möjligheter det finns att exportera svensk honung och vilka krav som ska uppfyllas i olika länder. I sommar kommer studien att redovisas i sin helhet men på Biodlarkonferensen i Sunne berättade Mats Olofsson dagsläget för Svenska Bins exportprojekt.

Flera aktörer jobbar med något som kallas Try Swedish. De visar unika produkter och framhåller det mervärde det ger att köpa svenskt, till exempel hög kvalitet och säkra livsmedel.

– Intresset är stort, konstaterar Mats Olofsson.

Framför allt är det den japanska, franska, tyska, nederländska och kanadensiska marknaden som undersökts. Studien visar att produktionen i Frankrike sjunkit, att Nederländerna och Japan köper sin honung från Kina och att Kanada har väldigt stränga livsmedelslagar.

Men ska man sälja honung måste den marknadsföras.

– Vi vill skapa en stjärna som vi kan använda i vår marknadsföring, berättade Lotta Fabricius Kristiansen från My Swedish Honey. Kockar och bagare har engagerats i

projektet. Kändiskocken Paul Svensen blev själv biodlare på kuppen och är nu en av flera ambassadörer för råvaran.

– Vi har skickat paket och de har fått smaka på olika sorters honung, fortsatte Lotta Fabricius Kristiansen.

My Swedish Honey vill visa mångfalden och marknadsför även mjöd och mölska. De har ordnat honungsprovning på Kiviks äppelmarknad, engagerat The taste lab i Grythyttan och använder geografiska platser och sorter i marknadsföringen. Men kanske är det midsommarhonung som blir stjärnan. Den finns redan och marknadsförs med en etikett som föreställer en vacker midsommarkrans fylld med blommor som växer i Sverige på försommaren.

– Det är nästan som parfym eller vin. Honungen kan beskrivas som en vårflora, säger Lotta entusiastiskt.

Zon5 Vårflora

Seg och len textur med fast konsistens. Doft av blommig sötma, bränt socker, citrus och parfym. Svagt blommig smak med parfymade karamelliserade inslag och viss beska med en aning örtiga toner av nyslaget hö och raps.

I mars var det tänkt att Svenska Bin skulle åka till Tokyo med Business Sweden för att vara med på en stor matmarknad tillsammans med IKEA, Orkla, Lantmännen med flera. På grund av coronaviruset ställdes mässan in. ●

Ny styrelse vald

I samband med biodlingskonferensen i Sunne hade BF sitt årsmöte. En ny styrelse valdes. Den som fick förtroendet att vara ordförande blev Helena Ring Johansson. Hon är därmed den första kvinnliga ordföranden i BF:s styrelse.

På lördagskvällen vid konferensmiddagen avtackades tidigare ordföranden, Staffan Tegebäck, med blomma och present. Han kommer dock att sitta kvar i styrelsen men nu som kassör.

Även Thomas Dahl, Marie Backman, Ingmar Germundsson, Mats Olofsson och Wilhelm Ydrestål sitter kvar. Nyttillkomna är Fredrik Sjöberg och Mikael Sundström som här presenterar sig.

HELENA RING JOHANSSON

Företag: Knektås Friskhus

Funktion i styrelsen: Ordförande

Binäringsengagemang: Jag har suttit som ledamot i styrelsen i två år och varit vise ordförande under nästan hela den tiden. Jag har även suttit i AU under dessa två år.

Ditt uppdrag i styrelsen: Som ordförande ska jag leda och fördela arbetet. Mina medarbetare i styrelsen har väldigt mycket samlad erfarenhet av allt som rör binäringsen och även andra erfarenheter föreningen kan ha nytta av. Min förhoppning är att vi tillsammans ska kunna tillvarata föreningens intressen, öka medlemsantalet och jobba upp ekonomin.

INGMAR GERMUNDSSON

Företag: Germundssons bi och bygg

Funktion i styrelsen: vice ordförande

Binäringsengagemang: Har suttit i Biodlingsföretagarnas styrelse i 4-5 år, är med i styrgruppen för VSH, representant i råd.nu och vice ordförande i Carnicagruppen.

Ditt uppdrag i styrelsen: Bihälsöfrågor

Övrigt: Biodlare i 40 år. Uppfödd med bin så det blev så.

STAFFAN TEGEBÄCK

Företag: Mandolina AB

Funktion i styrelsen: Kassör

Binäringsengagemang: (har du suttit i styrelsen förut, är du engagerad i annan binäringsförening, organisation, projekt, forskning osv): 6 år

Ditt uppdrag i styrelsen: Hantera EAN-koder, LRF Samköp, kontakter med LRF, LRF Lokalt Mat & Dryck och Svenska Bin

MATS OLOFSSON

Företag: Swedish Bee Company AB

Funktion i styrelsen: Ledamot och ny sekreterare 2020.

Ditt uppdrag i styrelsen: Kom in i styrelsen som suppleant 2019. Fokuserar på utlandskontakter.

Övrigt: Min farfars far hade bin så jag brukar säga att jag är biodlare i fjärde generationen, men det hoppade över två generationer. Jag har haft bin sedan 2015 och det skulle inte bli mer än ett par samhällen i trädgården. Sedan gick jag yrkeshögskolan för biodling och på den vägen är det. Jag har arbetat på Volvo i många år med logistik, flöden och internationella kontakter. De erfarenheterna tar jag med mig in i biodlingen.

MARIE BACKMAN

Företag: Maries Bihantverk AB

Funktion i styrelsen: ledamot, 3:e året

Binäringsengagemang: Stödjer Svenska Bins arbete och varit delaktig i flera av deras aktiviteter. Delaktig i verksamhet inom "social gastronomi" vid Botildenborg i Malmö, håller kurser och workshops med bigård i deras skolträdgård för både vuxna och barn. Stadsbruk i Malmö, har varit del av deras gröna inkubator med bigårdar där stadsodlare är verksamma. Delägare i ekonomiska föreningen Skånska Honungsköoperativet, ett samarbete inom yrkesbiodlingen.

Uppdrag i styrelsen: Arbetar i AU och Kommunikationsrådet, med kommunikatören och Gadden.

Övrigt: Har gått utbildningen i Yrkeshögskolan för biodling.

THOMAS DAHL

Företag: Høre Bi & Boskap

Har suttit 12 år i styrelsen som bl.a ordförande och haft hand om utlandskontakter, konferenser, Gadden m.m. Har även suttit som vice ordförande i Epba.

WILHELM YDRESTÅHL

Företag: WYBI

Funktion i styrelsen: Ledamot

Binäringsengagemang: Har varit med i BF:s styrelse under några år.

Övrigt: Började med bin när jag var 13 år, startade biodlingsföretag 2013, då jag även gick ut YH-utbildningen.

Tycker att yrkesbiodling är världens bästa jobb fram till midsommar, och en plågsam pina i augusti. Uppenbarligen har jag dåligt minne, för varje vår så kliar det i fingrarna igen.

MIKAEL SUNDSTRÖM.

Företag: Bergslagshonung

Funktion i styrelsen: Suppleant

Övrigt: Har varit biodlare i ca 19 år och som företag i 16 år, har idag ca 100 bisamhällen och företaget ställs nu om för ekologisk produktion

Producerar och säljer honungen lokalt, är även återförsäljare för LP:s Biodling.

FREDRIK SJÖBERG

Företag: Årby Rusthåll, Storvreta

Funktion i styrelsen: Suppleant

Binäringsengagemang: -

Ditt uppdrag i styrelsen: Suppleant

Övrigt: Börjar 6:e biodlingssäsongen. Invintrade 400 samhällen/avläggare. Huvudinriktning är honungsproduktion, avläggarförsäljning

I snitt 180 deltagare per dag kom till konferensen i Sunne. De välkomnades av bland andra Marie Backman och Mats Olofsson.

Minglet mellan alla föredrag var mycket uppskattat. Det var då nya kontakter togs och gamla etablerades.

Mia Bruce, Marbacka, Finland, lyckades förena nytta med nöje. Hon stickade strumpor och lyssnade på föreläsningar samtidigt. Här i sällskap med Helena Ring Johansson.

Mjödprovningen var mycket populär bland deltagarna.

Kronprinsessans honung var storfavoriten hos Harley sex år. Hon provsmakade den varje dag och vet nu att hon ska leta efter svensk honung i affären.

Ida Alfredsson hade med sig nya generationens biodlare, Louis, sex månader.

Anna Sverredal och Fredrik Sjöberg från Storvreta deltog flitigt på alla föreläsningar.

Finsk yrkesbiodling från Marbacka – i Gadden nummer 1 för i år kunde vi läsa om familjen Bruce i Finland. Susanna Kivling hade besökt dem och deras bigårdar. Bjarne och Mia Bruce fanns med på konferensen i Sunne för att berätta mer om Honey rocket och förutsättningarna för biodling i Finland.

Samtal om stort och smått i fikapausen med bland andra Bidrottningen Viktoria Bassani och Anna Hansson.

Honungsfusket ska stoppas

Etienne Bruneau från Apimondia och COPA-Cogeca, hade satt rubriken "Honung! Kvalitet, marknad, förfalskning – vad gör COPA i Europa och Apimondia i världen", på sin föreläsning som till stor del handlade om hur man avslöjar fuskhonung.

Text och foto: Moniqa Swålas

Många av deltagarna på Biodlingskonferensen samlades för att höra Etienne Bruneau. Honungsfusket berör alla och är ett hot mot biodlingen.

Bruneau berättade bland annat att fler och fler biodlare har lager av honung trots att produktionen har minskat från 16,5 miljoner bisamhällen till 10 miljoner i EU de senaste åren. Detta trots att vi fortsätter att köpa honung. Ekvationen går inte ihop och svaret heter fuskhonung.

De vanligaste typerna av förfalskning är att tillsätta sockersirap, märka fel, ange fel

ursprungsland och spåda ut honungen med vatten.

Etienne Bruneau berätta om en rad olika analysmetoder men ingen av dem är tillräckligt tillförlitlig och heltäckande. Dessutom är analyserna dyra. Honungsfusket har blivit ungefär som dopingen inom idrotten. Bedragare skräddarsyr "honung" och kan anpassa sig till efterfrågan.

COPA-Cogecas handlingsplan, som antogs i februari 2020, går ut på att EU ska säkerställa att det mesta av honungen som importeras från tredje land överensstämmer med EU:s definition av honung, speciellt den som kommer från Kina. Det finns också ett

akut behov av att göra ursprungsmärkningen obligatorisk inom EU.

Informations- och marknadsföringskampanjer ska genomföras med fokus på hälsofördelarna med att konsumera honung och burkarna ska märkas så att konsumenten kan se att honung är ett nyttigt livsmedel.

På lång sikt överväger COPA-Cogecas att sätta upp riskhanteringsverktyg hos producenterna. De vill stödja projekt där biodlare kollektivt marknadsför och värderar sin honung. Det kan ske genom nätverk för direktförsäljning eller genom korta leveranskedjor, bondemarknader, aktiviteter i skolor och i media.

Apimondias strategi för att stoppa fusket är att kunna spåra honungen till biodlaren och den geografiska platsen för biodlingen. På så sätt kan den botaniska äktheten säkerställas.

Apimondia vill också främja utbytet mellan laboratorier om specialiserat sig på analys av honung och införa databank med "riktig" honung. ●

Copa-Cogeca action plan – äntligen!

Som framgick av Etienne Bruneaus föredrag så finns nu en action plan från Copa-Cogeca.

Vi har i årtionden försökt få till en ändring i märkningsfrågan för honung här i Sverige men har mötts av ett trilslande Livsmedelsverk som negligerat frågan. Att acceptera en ursprungsmärkning som förtäljer att honungen producerats inom /utom EU lämnar mycket övrigt att önska. Det enda man är säker på är att den inte är producerad på månen i alla fall. **Text:** Thomas Dahl

Honung – ursprung och kvalitet

Honungsringen bjuder in till en heldag där vi lär oss mer om honungens kvalitet och egenskaper, oberoende kontroller genom certifiering och aromanalyser.

- Vad är det i honungsburken?
- Kvalitetsorientering av honung genom sensorik
- Honungens smaker – aromanalyser
- Livsmedelskontroller
- Certifiering

Kursen kommer att ske via länk på Studieförbundet Vuxenskolan webb. Denna länk fås i samband med kallelsen. För er som medverkar på länk kommer ett paket med honungsprover till sensoriktestet att skickas ut med post några dagar innan kursstart.

Välkomna till en informativ och inspirerande dag!

Tid: Fredag den 24 april 2020
kl 10.00–16.00

Deltagaravgift: 250 kr

OBS! kursdagen genomförs som ett webinarium med deltagande endast på länk.

Anmälan: www.sv.se (sök på kod 35378) senast 14 april 2020.

Max antal deltagare: 100

Kallelse med faktura skickas till anmälda deltagare via mail.

För mer information kontakta lotta.fabricius@apinordica.se eller mobil 070 735 28 58

ITALIEN, SOM VÄRNAR OM SIN MAT, har aldrig accepterat detta utan märker med ursprungsland i fallande skala och nu har även Frankrike, Portugal och Ungern samma krav för beslut i respektive land.

För över 20 år sen drev vi (Björn Jacobsson) frågan hos berörda myndigheter här i Sverige och lyckades få till stånd en ändring av sockerblandningen "Flytande för matlagning".

Sen tog det stopp igen. Inför valet 2014 valde vi därför att ändra fokus, från konkurrensfråga till konsumentfråga. Konsumenten skall inte förvägras rätten till att få veta ursprunget på en vara i likhet med alla andra mejeriprodukter, kött m.m.

En fråga till samtliga politiska partier resulterade i en samstämmig åsikt att en ändring var nödvändig och den tidigare landsbygdsministern utropade sig i Almedalen till biminister. Gott så.

Sen lades en motion i frågan i riksdagen men röstades ner! Då insåg i alla fall jag att frågan måste komma uppifrån i form av ett EU-beslut för att kunna ske. Sverige är ju så duktiga på att lyda beslut därifrån.

Men även den vägen är lång, det är många instanser som skall passeras. EPBA har i ett antal år krävt detta men genombrottet skedde när Copa hösten 2018 fick Parlamentet att anta kraven på förfalskning, märkning och ursprung. Då kom vi en bit på väg, men frågan skall sedan tas av Kommissionen och även förankras i Ministerrådet.

ACTION PLAN MED KRAV

Det är därför väldigt viktigt att Copas Action Plan får ett genomslag i media och sätter press på Kommissionen inför beslutet senare i år om nu inte Coronan stoppar käppar i hjulet.

Vi har valt att här i Sverige göra gemensam sak med LRF och gå ut med med pressrelease i frågan och sprida Copa planen så brett som möjligt. Vi vill också att det i Sverige inrättas ett laboratorium för att analysera honung här för att säkerställa ursprunget.

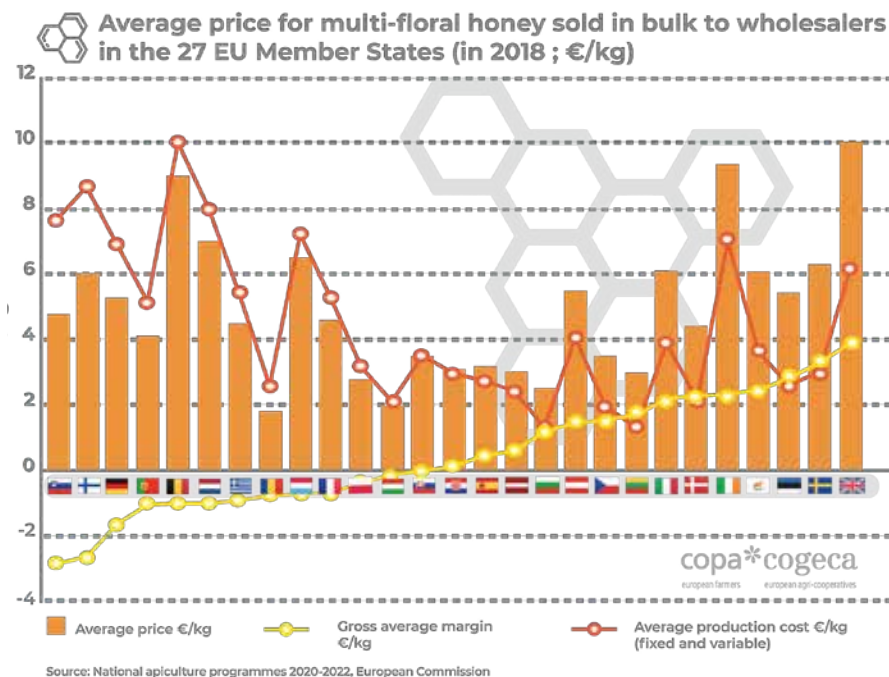
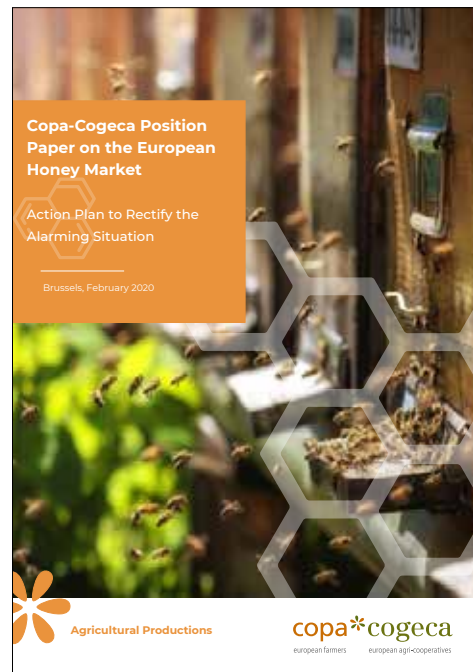
Planen är uppdelad i 3 faser; kort, medel och långsiktigt perspektiv varav den kortsiktiga omfattar de ovan nämnda kraven samt kraftfulla krav på att säkra yrkesbiodlingens framtid i Europa där det för närvarande kraftfullt krisar pga det fria flödet av fulhonung i Rumänien, Polen, Tyskland och nu även Danmark. Ta del av planen som vi publicerar utdrag ur på följande sidor. ●

- Apimondia är den internationella sammanslutningen av biodlingsföreningar. Organisationen främjar vetenskaplig, ekologisk, social och ekonomisk odlingsutveckling i alla länder.

- Namnet Apimondia kommer från två ord, api med hänvisning till honungsbiets vetenskapliga namn, apis, och mondia med hänvisning till världen.

- Apimondia har sedan 1897 arrangerat biodlingskongresser i hela världen.

- Copa-Cogeca är kommittén för professionella jordbruksorganisationer. Det är den starkaste intressegruppen för europeiska jordbrukare. Copa-Cogeca grundades 1962 och fokuserar på jordbrukspolitiken.

AN ALARMING MARKET SITUATION

In 2018, the total honey production in the EU was 283 000 tonnes. That said, the EU is not self-sufficient and imports some 40% of its honey from third countries.

The European honey market is divided into different categories of countries. These include countries that principally export their production to other Member States (Hungary, Bulgaria and Romania). They also include the countries that do not export their production, but import honey from other Member States or third countries, package it, and re-export it to other Member States (Germany, Belgium). Lastly, they include countries that do not only export their own production, but also package and re-export imported honey (Spain, Portugal, Poland).

This complexity leads to an extremely volatile honey market due to a high level of speculation. Over the past 10 years, a decrease in bulk honey prices in a given country was always accompanied by an increase in intra-European Union trade honey purchases. This extreme volatility is inflicting great harm on European beekeepers.

- In 2019, there was a decrease in honey production
- However, this decrease in production did not coincide with an increase in prices.
- The honey prices in the main importing countries keep falling.
- The average production cost in the EU of 3.90€/kg

As far as the marketing chain is concerned, once a beekeeper has harvested the honey, the product may change hands as many as three times before being bought consumers, with packaging and bulk exporters as part of the equation. Direct sales are gaining traction in a number of Member States, but nevertheless a large part of beekeepers are dependent on selling in bulk. In the majority of Member States, beekeepers have access to very few or even only one single buyer for their honey, which creates an imbalance in negotiating power. In addition to this, the added value of honey is transferred from the producers to the other links in the chain.

At the same time, competition with third-country exports is becoming ever fiercer and poses a threat to European beekeepers' economic viability, which leads to a loss in production capacity and abandonment of the profession.

MAIN REASONS FOR THE CRISIS

The main reason is the untenable competition European honey is having to endure, in the form of increasing imports of products being sold as "honey" at rock-bottom prices from third countries, particularly China and Ukraine.

This difference in prices can only be explained by largescale addition of sugar syrup, which costs between 0.45€/kg and 0.54€/kg.

The Chinese definition of honey is different from the definition of the EU and the Codex Alimentarius.

Honey imports from Ukraine have also increased from 20 000 tonnes in 2013 to 47 000 tonnes in 2017

European legislation on origin labelling for honey is insufficient as is.

The difference in economic scale between beekeepers and the other actors in the sector is creating an imbalance of power favouring the final links in the food chain.

In most countries, consumers buy less honey when the weather is warm.

Certain front of pack nutritional labelling schemes such as colour coding systems like the traffic light system are mandatory in some countries and place honey into the red category. Where this is the case, the major brands don't promote honey. This has a direct impact on consumption.

ACTION PLAN

SHORT TERM

- 1) The EU must ensure that any honey imported from third countries is in line with the EU's definition of honey, most notably for honey from China.
- 2) There is an urgent need to make origin (country) labelling for blended honey mandatory on a European level. All of the honey's countries of origin and the respective percentages of blended honey must be indicated.

Europas lantbrukare och biodlare i gemensam aktion mot fuskhonung

Introduction

The European Union is the second largest producer and the largest importer of honey worldwide. Beekeeping is practised in every country of the EU. The main honey producing countries are Romania, Spain, Germany, Hungary, Italy, Poland, France and Greece. Beekeeping is deeply rooted within the rural areas and contributes to their development. It is also starting to have an impact in the more urban areas.

In the EU, there are 650 000 beekeepers managing some 18 million beehives. Some 10 million hives are managed by beekeepers who derive a significant part of their income from beekeeping. From an economic, environmental and cultural perspective, all of these colonies are of vital importance for the social fabric of the regions concerned.

Beekeeping is an environmentally friendly practice which operates in perfect harmony with the natural habitats and ecosystems. **Beekeeping and the pollination service it provides in synergy with wild pollinators are essential for European farming and horticulture as well as biodiversity.**

Nu begär EU-böndernas samarbetsorganisation, Copa-Cogecas, en handlingsplan från EU:s kommissionär för jordbruk och landsbygdsutveckling. Copa-Cogecas ställer en rad krav helt i linje med det som Biodlingsföretagarna och LRF länge arbetat för.

Kraven är att honungen ska ha obligatorisk ursprungsmärkning för blandad honung på EU-nivå, honungen ska kunna spåras och EU måste se till att honung som importeras från tredjeländer uppfyller EU:s definition av honung. Copa-Cogecas kräver också ett referenslaboratorium i Europa för honung och ett observationscenter för honungsmarknader.

I flera år har Biodlingsföretagarna och LRF krävt åtgärder för att få stopp på fusket med honung. Flera länder i Europa ser sjunkande priser och lagren blir allt större. Anledningen är den ohållbara konkurrensen för europeisk honung i förhållande till den produkt från tredje land som säljs under namnet honung. Först och främst är det Kina och Ukraina som säljer sockersirap under benämningen honung. Den importerade honungen säljs för 1,29 euro per kilo medan europeisk honung ligger på en produktionskostnad på 3,90 euro per kilo.

Om inget görs åt marknadssituationen nu kommer de europeiska biodlarna inte kunna fortsätta. Tio miljoner bikupor i hela EU är hotade och därmed europeiskt jordbruk och biologisk mångfald. Det är alltså bråttom! 🐝

3) Laying down, at EU legislation level, a definition for the various products of the hive: wax, propolis, pollen, royal jelly.

4) For farmers, packagers and other operators in the chain, it is necessary to put in place a traceability system to clearly identify the origin of honey in kegs or other bulk containers.

5) Launch of a new coordinated control plan coordinated by the Commission with the Member States targeting imports of batches of more than 20 tonnes of honey originating in third countries.

6) Set up a European reference laboratory for honey

7) The Food and Veterinary Office should also undertake another mission to China

8) Launch a multi-country promotion programme for European honey targeting the internal market
Due to the catastrophic situation on the market, there is an urgent need for the Commission to launch promotion programmes for European honey using the promotion policy envelope for market disturbances.

9) A European market observatory for honey should be set up to make the trade flows of honey in the EU more transparent.

10) All Member States must render beekeepers whose activities represent a significant share of their income and their producer organisations, including cooperatives, eligible for 2nd pillar support.

Hela handlingsplanen från Copa-Cogeca kommer att distribueras till BF:s medlemmar via utskick per mail samt på hemsidans forum.

"Today the viability of the beekeeping sector in Europe at stake. If the market situation does not improve, the European beekeepers who derive a significant part of their income from beekeeping will not be able to continue. This threatens the existence of more than 10 million beehives throughout the EU. It would also have a critical impact on incomes and jobs in rural areas, on the EU's self-sufficiency for honey, on generational renewal as well as on pollination, ecosystems and biodiversity."

Av Biodlare För Biodlare

Telefontider:
Mån-Fre: 8-15
Frukoststängt: 10-10:30
Lunchstängt: 13-13:30

www.lpsbiodling.se

Nybörjarpaket skydd jacka eller heldräkt

Våra populära nybörjarpaket med antingen jacka eller heldräkt är perfekt för dig som ska gå en kurs i eller tänkt börja med biodling.

LP:s Biodling AB

Skaffa ditt foder hos oss!

Se samtliga priser på www.lpsbiodling.se

Butikens Öppettider:
Mån-Fre: 9-16
Lördag: 9-13 (Endast Maj-Sep)
Frukoststängt: 10-10:30
Lunchstängt: 13-13:30

Nackakupan Olika varianter av kuppaket finns att beställa

Slungor LP:s

Se mer info på www.lpsbiodling.se

@lpsbiodling

Det självklara valet för biodlare i Sverige

• Service • Kvalitet • Kunskap • Omtanke

@lpsbiodling

"FÖRE SKÖRD"

2-3 maj på Brevens Bruk i Närke

Välkommen till en försäongsaktivitet "Före skörd" med rundabordssamtal om biodling och utbyte tillsammans med "traktens ikoner" – Johan Ingjald, Erik Österlund, Björn Lagerman och Thomas Dahl.

Antal platser är begränsat, så först till kvarn gäller och erbjudandet gäller endast för Biodlingsföretagarnas medlemmar.

Pris 1,500 kr ex moms (1,875kr ink moms)

I priset ingår en övernattnig, två luncher, eftermiddagsfika och förmiddagsfika och en buffémiddag. Enklare boende i dubbelrum erbjuds med frukost söndag morgon. Dryck ingår ej i priset.

Vi träffas på Brevensgården i Brevens Bruk för gemensam lunch kl.12.00. Lördagen den 2:a maj och avslutar efter lunch på söndagen den 3 maj. Hämtning vid tågstation i Vingåker kan ordnas efter överenskommelse.

Värd för evenemanget är Helena Ring Johansson.

ANMÄLAN SENAST 15/4 till ordforande@biodlingsforetagarna.se
Välkommen!

Kupor och tillbehör.
Trä- och plastkupor.

Våra egna Töreboda-kläder, nu även i kak! Även BJ Sherriff original!

Redskap och skyddskläder.

Honungshantering.
Slungare, kärl, silar, glas.

KRAB-godkänt renseri

Bivaxkakor.
Cellstorlekar:
4.9, 5.1, 5.3 mm

VAX KÖPES!
Dagspris

Pollenfälla
att placera framför flustret.

Pollentork.

Öppettider: Mån-Fre 9-16
Lunchstängt: 12.30-13.30
Stängt 9/4 från 12:30
30/4, 22/5, 18/6 från 12.30.
Stängt 10/7, 17/7, v 30-31, 7/8

Töreboda-kupa i EPS
Yttermått 462x462 mm.

Allt för biodlaren
Stor som liten

MS Biredskapsfabriken AB

Töreboda 0506-10273
info@biredskapsfabriken.se

Sedan 1941
www.biredskapsfabriken.se

ENKÄT

Vad vill du ha med på nästa konferens?

Våra årliga konferenser är till för er medlemmar. Därför är det viktigt att vi får veta vad som är bra och vad som kan bli bättre. På årets konferens i Sunne gjorde vi en liten enkät och fick flera kloka och tänkvärda synpunkter.

Enkäten distribuerades till deltagarna via e-mail och facebook samt tillfrågades några på plats i Sunne. Av totalt nästan 200 deltagare respektive dag (inkluderar utställare och föreläsare) är svarsfrekvensen nästan 30%. Lika enkät med samma frågor har skickats ut efter konferensen 2018 i Nyköping samt Apiscandia 2019 i Göteborg. Detta för att vi ska kunna jämföra resultatet mellan varje år.

Generellt har vi fått övervägande positiv respons detta år. Konferenspaketet och årsmötet gav de högsta betygen. Platsen på Selma spa fick högt omdöme, priset kommenterades med från att vara värt det, bra att man ser hela kostnaden i paketet till att åsikten är dyrt och man efterlyser enklare lösningar.

Maten fick högt betyg men flera påpekade att servicen haltade med lång väntan vid middagarna, högst betyg fick frukost och luncherna.

Programmet fick blandade kommentarer, mycket brett och bra utbud på fredagen när Jordbruksverket var värd men kanske lite för korta programpunkter. En del tyckte att det var för mycket repetition mellan fredagen och lördagen. Söndagen var det för långt program och hade kunnat sluta tidigare. Fördjupning i ämnen efterlystes och om programmet ändras önskades tydligare informationer om detta.

Årsmötet bedömdes i huvudsak bra genomfört, mötesordföranden Yngve Kihlberg berömdes och att diskussionerna hade "högt till tak". Tydligare information om ekonomin och även löpande under året till medlemmarna efterfrågades.

Utställningen hade i huvudsak ett bra utbud och lokal med givande samtal och diskussioner men den var inte riktigt lika stor som tidigare år, flera företag saknades som utställare. Kritik att utställarna packade ihop tidigt på söndagen då flera hade velat lägga beställningar.

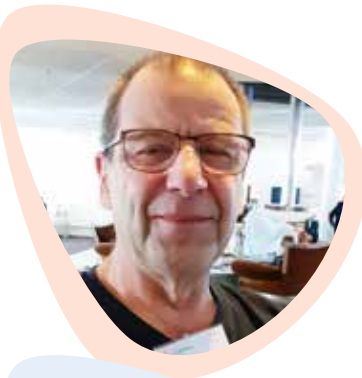

LASSE STENSSON, SOLBACKA

Inte mer påkostat ställe än det här (Selma spa) som är halvdyr. Fler utställare. Saknade några stora. Vill gärna höra föreläsare som amerikanen Michael Palmér, sustainable beekeeping och Richard Noel som är engelsman men bor i Frankrike.

GÖRAN SUNDSTRÖM

Har haft många gråhåriga hår. Det är en bransch där man kommer på som medelålders att man ska förverkliga sig. Vart tar de vägen sen? Kan man avyttra företaget. Konsten att avveckla ett företag vill jag alltså ha med nästa gång.

MONIQUE ZWANENBURG WIDINGSJÖ

Drottningodling och hur man expanderar företaget.

MATTIAS ANDERSSON

Ungefär samma, mycket utställare, forskningsrön, bra och intressant information. Det har varit en väldigt bra konferens så fortsatt i samma anda. Det behövs så vi får så mycket utbildning som möjligt i ett svärgreppat område.

- Allt för biodling -
Från nybörjare till yrkesbiodlare
Välkomna till vår butik i Skåne!

Vi köper din honung & ditt vax!
AB Lindhagens Bigårdar, Norra Grönby, Anderslöv
Hemsida: www.lindhagen.se Telefon: 0410-280 95

Joel Svenssons Vaxfabrik

www.joelvax.se | 0431-430055 | info@joelvax.se

SKÄLDERHUSOVERALL, VIT

Overall med dragkedja framtill. Tillverkad i 65% bomull och 35% polyester. Försedd med 3 fickor samt resår i midja och ärmar. Huvan har dubbelt tyg baktill och är avtagbar.

	STORLEK	PRIS
58E-3	X-Small	508 kr
58E-4	Small	508 kr
58E-5	Medium	508 kr
58E-6	Large	508 kr
58E-7	X-Large	508 kr
58E-8	XX-large	508 kr
58E-9	XXX-Large	508 kr

HAR DU INTE FÅTT VÅR NYA KATALOG?

Skicka ett mail med dina kontaktuppgifter så skickar vi den kostnadsfritt.

NY SLUNGA TILL SÄSONGEN?

CLASSIC

PREMIUM

PRIS EXKL. MOMS

MÅNADENS ERBJUDANDE APRIL

RÖKPUUST, 61N
Nettopris: 136 :-

Från 0 till 100 på tre år

Lönsamheten är god om du gör rätt. Det säger smålänningen Jan Johansson som hoppade av ett välbetalt jobb för att börja med biodling. Han kan allt om vertikal integration och kundportföljer.

Text: Moniqa Swålas
Foto: Jan och Laila Johansson

Det är som att komma till ett ålderdomshem när man kommer på en kurs. Alla pratar sjukdomar. Visst är det viktigt att bekämpa bisjukdomar men det är inte det som Jan Johansson brinner för. Han har suttit i koncernledningen för ett internationellt företag i 16 år och jobbat med marknadsföring och försäljning i tre världsdelar. Men en dag fick han nog. De åtta barnen hade flyttat hemifrån. Själv var han ständigt på resande fot och hustrun Laila satt ensam hemma.

– Det var Laila som kom med idén om biodling, berättar Jan när Gadden träffar honom

på konferensen i Sunne. Jag har växt upp med biodling. Det fanns i slakten och jag var med och slungade.

Jan började läsa på, analyserade bolag inom biodling och gjorde kalkyl.

– Det blev en fantastisk kalkyl, det finns pengar att hämta här kom jag fram till, berättar Jan.

Han gick kurs för Walter Sandberg, en av de största biodlarna i Smålandsregionen, och blev helt fascinerad. Efter kursen tog han kontakt med Walter för att få gå med honom i ett år.

– Det vi gjorde i hans bigårdar provade jag i mina. Han har också ett företagstänk så jag fick testa min kalkyl.

Jan kopierade Walters biodling på 300 samhällen och startade Skillingsmåla bigårdar men han har gått vidare med annan affärsidé än Walter och har valt en mer industriell inriktning.

– Finns så otroligt mycket kunskap om bin och biodling men inte om affärsutvecklingen.

Är det någonting som Jan kan så är det just affärsutveckling. Och han har lyckats.

– Jag mår nästan oförsämrat bra. Jag jobbar ungefär sex månader om året med bina. Resten av tiden åker jag runt och lyssnar på föredrag eller håller föredrag i Skåne och Småland. Jag älskar att jobba men inte att bli stressad.

Jan försöker hjälpa så många biodlare han kan eftersom han sett att många inte kommer längre än till hobbynivå.

– Med relativt liten arbetstid kan man skapa sig en inkomst men det kräver en rejäl investering och det är inte säkert att bankerna ställer upp. Hur mycket tid har du, hur mycket pengar har du? Bygg upp en affärsplan och en aktivitetsplan, säger Jan och får det att låta så självklart och enkelt.

Men det gäller att göra rätt från början

– Det är olika upplägg beroende på hur många samhällen du ska ha. 1-30 kupor är en typ av upplägg för hobbybiodling. Mellan 30 och 100 är det en annan typ som är mer industriell. Nästa trappsteg är vid 120 upp till 300-400 samhällen och ytterligare ett om det är över 400 samhällen.

Jan pratar om vikten av kvalitetsstyrning och repeterbar kvalitet. Att lyckas en gång ger inga långvariga kunder. Ett framgångsrecept måste kunna upprepas, gång på gång.

Utrustningen ska balanseras mot övriga utrustningen för att inte ge obalans.

Jan är ivrig när han berättar. Det märks att han kan sin sak och att han tycker det är vansinnigt roligt. Han levererar nästa kloka råd.

– Fundera redan från början på hur många samhällen du ska ha så du inte investerar fel.

Några få samhällen kräver inte så mycket men redan när antalet kupor överstiger 30 gäller det att jobba proaktivt och rationellt. Till exempel måste skyddsutrustningen vara

konstruerad så det går att jobba även när det är varmt. Jan vet att bra skyddsutrustning är viktigt av flera skäl.

– Jag är allergisk mot bin, säger han. Många biodlare gör det till en manlighet att inte använda skyddsutrustning. Det är barnsligt. Skyddsutrustning har man för att säkerställa att man inte ska råka ut för något. Men många som sätter på sig skyddsutrustning hanterar bina hårdare. Sätt på dig utrustningen och hantera bina som om du inte hade den. Och man kan vara biodlare och allergisk. Jag har alltid min medicin med mig. Jag vet vad som kan hända och hanterar bina på ett lugnt sätt. Vi jobbar på avelsarbetet också och har bin som är lätta att hantera. Det är en arbetsplats där man inte ska riskera att skadas. Det är Laila som odlar drottningar och vi pratar drottningodling nästan varje dag, säger Jan och ler stort.

Kostnadsoptimera, standardisera och var skalbar

Vi återvänder till ämnet företagsekonomi.

– Det gäller också att kostnadsoptimera, att välja rätt typ av utrustning och i rätt mängd. Att standardisera sin utrustning och göra den skalbar så det går att öka eller minska antalet lådor utan problem är bra. Har man många kupor behövs kanske en självvänder slunga så att utrustningen kommer ut fort till kuporna om det är drag.

Att välja bolagsform är inte heller det lättaste. Det finns för- och nackdelar med både enskild firma och aktiebolag bland annat när det gäller pensionen.

Den som utökar ytterligare, till över 100 kupor, kan behöva visstidsanställa personal. I så fall behöver lokalen anpassas och förses med höj- och sänkbara bord. Dessutom måste kylrum och lagerutrymmet räcka till. Den som satsar riktigt stort, över 400 samhällen, måste tänka industri.

Just ja, det där med vertikal integration som Jan nämnde i början av vårt möte! Det visar sig vara nog så viktigt eftersom det innebär att företaget gör det mesta på egen hand utan externa underleverantörer.

– Vi tillverkar ramarna själva, min bonusfar Rolf gör skattdådor, vi smälter ur ramarna hemma, gjuter vaxkakorna, gör avläggare, säljer honung till butik och konsument men också som bulk, säger smålänningen som älskar att jobba.

Han levererar ett sista råd innan vi skiljs åt.

– Gör din affärsplan! ●

Det var Laila som kom med idén om biodling, berättar Jan. Han började läsa på, analyserade bolag inom biodling och gjorde kalkyl.

– Det blev en fantastisk kalkyl, det finns pengar att hämta här kom jag fram till, berättar Jan.

Honungsbinas pollinering ökar i värde

Jordbruksverket rapporterar att värdet av honungsbiets pollinering i odlade grödor är mellan 315–641 miljoner kronor. Det är en värdeökning med 85 procent sedan Jordbruksverket gjorde sin studie förra gången 2009.

Text: Moniqa Swålas
Foto: Marie Backman

Anledningen till den kraftiga värdeökningen beror i första hand på att odlingen av höstraps, klöverfrö och åkerböna ökat men också på att pris och skördenivån av frukt och bär ökat. Den största ekonomiska betydelsen har pollineringen av äpplen, jordgubbar och oljeväxter.

Tyvärr finns inte den stora koncentrationen av biodlarna där de behövs som bäst, Skånes slättbygds-län, Östergötland och Västra Götaland.

Mängden och värdet av honung och vax har också ökat tack vare att vi har betydligt fler biodlare idag än 2009. Dessutom har priserna på vax och honung ökat. Produktionen från biodlingsnäringen är 323–343 miljoner kronor. 2009 var siffran 117–135 miljoner kronor.

– Biodlarna bidrar till målen i livsmedelsstrategin om en ökande hållbar matproduktion, säger Björn Gustavsson, rådgivare inom biologisk mångfald och bihälsa på Jordbruksverket.

HONUNGSBIETS BETYDELSE I KOMMERSEIELLA ODLINGAR

Jordbruksverket har bara tagit med kommersiella odlingar i sina beräkningar men konstaterar att honungsbin har stor betydelse för frukt- och bärproduktionen även i hobbyodlingar. Men skulle vi hamna i en beredskaps-situation kan de mindre odlingar få stor betydelse för befolkningens försörjning av frukt, bär och grönsaker.

ANTALET BIDLARE HAR ÖKAT

Eftersom det inte finns något biregister i Sverige är det heller ingen som vet exakt hur många bisamhällen vi har i landet. Men med hjälp av statistik från Sveriges Biodlares Riksförbund (SBR) och Biodlingsföretagarna (BF) har Jordbruksverket gjort en skattning och kommit fram till att vi har mellan 160 000 och 170 000 bisamhällen i landet. Det är en rejäl ökning jämfört med sekelskiftet då antalet låg strax under 100 000 bisamhällen men det är fortfarande brist på honungsbin i förhållande till arealen med grödor som behöver insektspollinering.

Ungefär 60 procent av biodlarna säljer honungen direkt till konsumenterna, cirka 20 procent av säljer honungen till butiker, antingen direkt eller via grossist och cirka 20 procent säljer till Svensk Honungsförädling AB.

VAX OCH DROTTNINGAR

Varje bisamhälle överproducerar 0,5–1 kilo vax varje år. Det mesta används av biodlare till mellanväggar. Med en medelskörd på strax över 0,5 kilo per samhälle och ett bulkvarupris på 95 kr per kilo, är värdet på vaxproduktionen ungefär 9,4 miljoner kronor.

Övriga produkter som propolis, bibröd, pollen, gift och drottninggelé samt drönar-larver har liten ekonomisk betydelse.

Drottningaveln omsätter stora belopp men eftersom det är en så kallad insatsvara tas det inte med i Jordbruksverkets beräkningar.

HONUNGSBIET VANLIGASTE POLLINERAREN

I tre fjärdedelar av världens grödor har pollinerande insekter varit inblandade. Ibland är de helt nödvändiga för att det ska bli någon skörd, i andra fall bidrar de till att göra skörden större, får högre kvalitet eller blir mer hållbar.

Den vanligaste pollineraren är honungsbiets men i till exempel tomatodlingar används ungefär 5 000 humlesamhällen per år. Humlor och solitärbin ingår inte i Jordbruksverkets studie men ett trippelsamhälle med 540 jordhumlor kostar ungefär 1 100 kronor. Ett starkt bisamhälle kan innehålla 50 000–80 000 arbetsbin och man betalar sällan mer än 200 kr per samhälle i oljeväxter och 600 kr per samhälle i klöverfrö.

Värdet av honungsbinas pollinering av grödor i Sverige har ökat med 85 procent på drygt 10 år. Ökningen beror inte bara på arealökning utan också på högre skördar och prishöjningar. Störst nytta gör honungsbin i odlingar med äpplen, jordgubbar, oljeväxter, fröklöver och åkerböner. Det finns egentligen inga alternativ till honungsbin.

När Jordbruksverket 2009 gjorde en beräkning av pollinerings värde i olika grödor kom man fram till att värdet av pollineringen låg mellan 189–325 miljoner kronor.

Vill du läsa hela rapporten kan du hitta den hos Jordbruksverket:
https://www2.jordbruksverket.se/download/18.32f5b107170649447513ff64/1582284098126/jo20_1.pdf

Nytänkande behövs för ökad lönsamhet

I sin rapport "Det ekonomiska värdet av honungsbin i Sverige" beskriver Björn Gustavsson, rådgivare på Jordbruksverket, honungsbinas roll i odlingslandskapet. Klart är att odlarna tjänar på att ha honungsbin i sin närhet. Frågan är vad vi biodlare kan dra för nytta av det?

I rapporten går att läsa att honungsbin spelar en stor roll för frukt- och bärproduktionen, inte bara i kommersiell odling utan även i hobbyodlingar och trädgårdar. Men det är fortfarande brist på honungsbin i förhållande till arealen med grödor, främst på slätterna i södra Sverige. Jordbruksverket räknar med att det finns 160 000–170 000 bisamhällen i Sverige men det är en grov uppskattning. Frågan är om bina finns på rätt geografisk plats?

– Ett biregister skulle vara väldigt bra. Det är något vi saknar här. Era medlemmar är ofta med även i SBR och en del är inte medlemmar alls så det är svårt att säga om vi hamnat rätt när vi beräknat hur många bisamhällen som finns och biodlingarna är spridda och det finns ett stort pollineringsbeov i jordbruksregionerna Skåne, Västra

Götaland, Östergötland och Mälardalen, säger Björn Gustavsson.

Han konstaterar att vi inte har vandringsbiodling i Sverige, något som är vanligt i till exempel USA.

– En pollineringspool skulle vara bra både för biodlare och odlare. Det finns inget organiserat men jag vet att det talades om det för tio år sedan ungefär. Jordbrukarna kanske inte köper in tjänsten för raps men för fröklöverodling gör inhyrning av extra bisamhällen påtaglig skillnad för skördeutbytet och ger på samma gång en fantastisk nektarkälla för biodlarna.

I rapporten pekar Björn Gustavsson på att pollineringsvärdet är betydligt större än värdet av honung och vax. Det har ökat med så mycket som 85 procent på drygt tio år. Trots det är det idag få biodlare som tar betalt för pollinerings-tjänster.

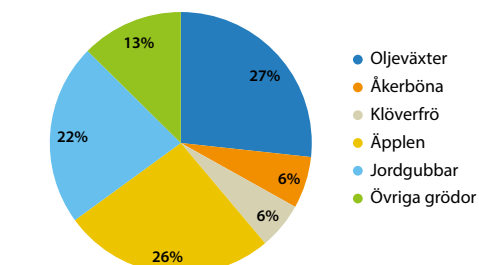
– Vi importerar lika mycket honung som vi producerar, ungefär 4 600 ton per år. Det är alltså brist på inhemsk honung. För att få mer honung behövs fler bin men också mat till bina.

Honung är en bristvara och vi har bra pris på svensk honung jämfört med till exempel Danmark. Nu ger vi ny information till lantbrukarna att de ska öka mångfalden i lantbruket genom blommande kantzoner och mellangrödor. Det gynnar både mångfalden och biodlarna samt att draget ökar.

Tabell 2. Det aktuella värdet av honungsbinas pollinering av jordbruks- och trädgårdsgroddor (ej växthus) i Sverige 2019.

Gröda	Areal (ha)	Skörd (kg/ha)	Total skörd (ton)	Försäljningsvärde			Honungsbinas andel av skörden (miljoner kronor)
				(kr/kg)	(kr, miljoner total)	(%)	
Höstraps	99 646	3 350	333 814	3,9	1 302	5–15%	65–195
Värraps	3 701	2 090	7 735	3,9	30	10–20%	2–5
Höstrybs	1 127	2 030	2 288	3,9	9	10–15%	ca 1
Värrybs	1 098	1 010	1 109	3,9	4	15–20%	ca 1
Åkerböna ^{a)}	24 270	3 560	86 401	2,5	216	10–20%	22–43
Rödklöver ^{b)}	2 715	317	861	32	28	20–30%	6–8
Vitklöver ^{b)}	1 886	278	524	45	24	80–90%	19–21
Alsikeklöver ^{b)}	226	393	89	31	3	80–90%	2–3
Äpplen ^{c)}	1 532	14 447	22 133	8,6	189	60–80%	114–151
Päron ^{c)}	128	16 039	2 053	9,2	19	50–70%	9–13
Körsbär ^{c)}	28	3 536	99	57	6	30–50%	2–3
Plommon ^{c)}	41	6 000	246	18	5	40–60%	2–3
Jordgubbar ^{c)}	2 369	6 543	15 501	37	569	10–30%	57–171
Hallon ^{c)}	131	3 191	418	93	39	25–40%	10–16
Svarta vinbär ^{c)}	300	1 213	364	10	4	50–70%	2–3
Blåbär ^{c)}	32	2 063	66	96	6	40–60%	3–4
Övriga bär ^{c)}	150	580	87	30	3	20–40%	ca 1
Totalt värde av binas pollinering							315–641

a) data från genomsnittet åren 2014–2019; b) statistik från 2018; c) statistik från 2017

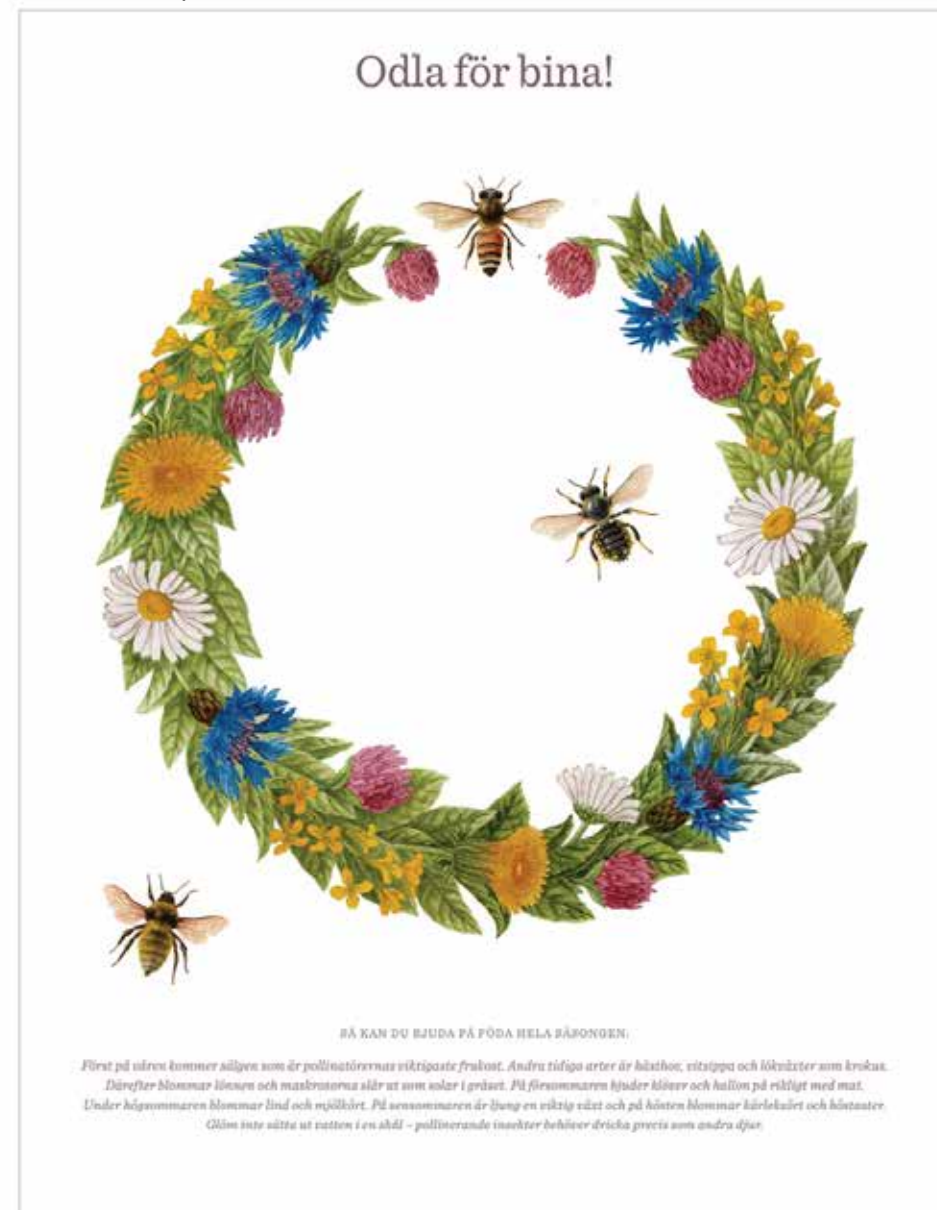

blir en hyllning till svensk honung, pollinering och mångfald

World Bee Day hålls 20 maj och i Sverige infaller den också under Pollineringsveckan. Den dagen kan du som biodlare ta tillfället i akt och visa upp dina produkter, koppla biodlingen till pollineringen och visa hur ditt arbete med bina resulterar i en mycket värdefull ekosystemtjänst.

Text: Anna Lind Lewin. **Illustrator:** Aron Landahl

Beställ affischerna på info@svenskabin.se

Helt nyligen kom rapporten "Det ekonomiska värdet av honungsbin i Sverige" som visade att det ekonomiska värdet av honungsbinas pollinering i odlade grödor är 315–641 miljoner kronor. Rapporten uppmärksammades stort i media och det är därför ett bra läge för de svenska biodlarna att själva bidra sin verksamhet och berätta hur biodlingen lyfta till en viktig samhällsinsats.

För att stötta aktiviteten har Svenska Bin tagit fram material att sprida i sociala media och affischer att beställa.

Under rådande läge och Coronakris kan det vara svårt att ha försäljning på vanligt vis.

– Då får vi vara kreativa. Använd dina digitala kanaler, be dina kunder sprida budskapet. Be om hjälp. Berätta var din honung finns att hämta eller köpa. Nu är det är viktigare än någonsin att vi berättar för konsumenterna hur svensk honung finansierar pollinering av odling och vild natur. Vi måste bli ännu tydligare med att koppla värdet av honungsbinas arbete till vår livsmedelsförsörjning här i landet, säger Lotta Fabricius Kristiansen, projektledare för Svenska Bin. ●

Svenska Bin välkomnar alla idéer från biodlare runt om i landet.

Har du smarta tips du vill dela med dig av i dessa tider? Skicka oss gärna också bilder och filmer som vi kan lägga upp i Svenska Bins kanaler: anna@svenskabin.se

WORLD BEE DAY föreslogs 2014 av biidlare i Slovenien och antogs av FN i slutet av 2017. Man valde månaden maj eftersom det är den tid som pollineringen behövs som mest i den norra delen av världen, medan det i den sydliga delen är dags för skörd av honung. Läs mer på www.worldbeeday.org

RAPPORTEN "Värdet av honungsbin ökar" finns på Jordbruksverkets hemsida.

POLLINERINGSVECKAN lanserades 2018 av nätverket Pollinera Sverige och pågår 16–24 maj 2020. Under veckan lyfts aktiviteter och insatser som görs för att gynna pollinatörer.

www.pollinerasverige.se

Lokala naturvårdssatsningar kan få bidrag

Den lokala naturvårdssatsningen (LONA) är ett bidrag som ska stimulera kommuners och ideella föreningars långsiktiga naturvårdsgemenskap. Så skriver Naturvårdsverket på sin hemsida. Göran Blom var med på Biodlingskonferensen via Skype för att berätta mer.

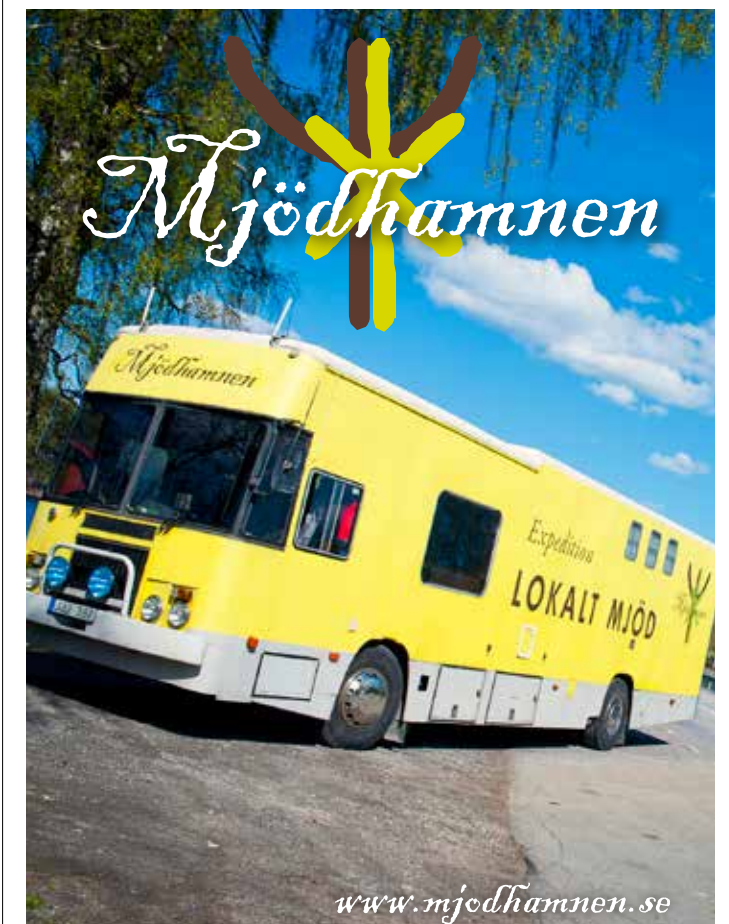
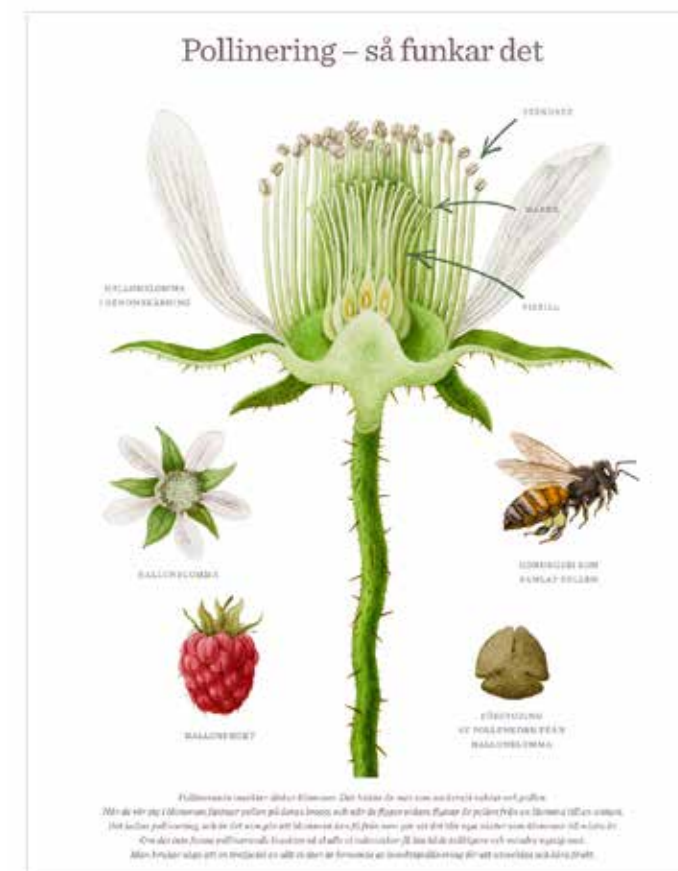
Text: Monika Swālas.

Illustratör: Aron Landahl

Regeringen har avsatt 70 miljoner kronor till pollinerande insekter. Det går att få upp till 50 procent i bidrag för att genomföra olika projekt och i år och fram till 2022 satsas extra på projekt som gynnar pollinatörer. Det som är nytt för i år är att bidraget indelats i tre delar. En del handlar om åtgärder för hotade arbetet, en annan om lokala naturvårdsåtgärder, LONA, och den tredje om miljöbevakning.

Länsstyrelsen i Örebro fördelar pengarna till övriga län men på varje länsstyrelse ska det finnas en kontaktperson.

Från den 22 mars kan kommuner eller vem som helst söka bidrag men det finns vissa kriterier som måste följas. Den som vill veta mer kan kontakta Elisabet Öhman eller Veronica Axelsson på Naturvårdsverket tipsade Göran Blom. ●

Bihälsa

Preben Kristiansen
bihälsokonsulent

preben.kristiansen@jordbruksverket.se • Tel: 070 890 17 32

Vilka faktorer har betydelse för en bra överlevnad av bisamhällen?

Vilka skillnader finns det bland annat vad gäller skötsel hos de biodlare som har låga och de som har höga vinterförluster?

PROJEKT OM BÄTTRE VINTERÖVERLEVNA
följer de deltagande biodlarna under ett helt år. Den första kursen inom projektet, som startade med en nationell träff i april 2019, avslutas i mars.

Under april påbörjas fyra nya kurser. Den inledande träffen, som kommer äga rum regionalt istället för nationellt, får deltagarna bland annat arbeta med att ta fram en bihälsoplan för sin biodling. Den regionala bihälsorådgivaren i respektive område, projektledare Lotta Fabricius Kristiansen och jag kommer att medverka. Projektet har fått stöd från Landsbygdsprogrammet och det pågår fram till 31 december 2021. Tanken är att samordna projektet med det projekt angående utveckling av rådgivning som RådNu vid SLU arbetar med.

Träffar kommer äga rum i Kristianstad, Enköping, Nässjö och Falköping. Annonns om kurserna finns i detta nummer av Gadden. En biodlare kan utses till godkänd biodlare

av Statens jordbruksverk enligt 7 § i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1992:38) för kontroll av amerikansk yngelröta, varroasjuka och trakekvalster hos bin. SJVFS 2018:47. Kraven för att kunna utses som godkänd biodlare är genomgången bisjukdomskurs motsvarande vad som gäller för bitillsynsmanutbildning samt minst tre års dokumenterad erfarenhet av biodling.

Jordbruksverkets handläggare för bitillsyn tog i december 2019 fram en rekommenderad kursplan för blivande godkänd biodlare. Av den framgår att det inte finns några formella krav på vem som kan arrangera eller föreläsa på en kurs för blivande godkända biodlare. "Kursen kan arrangeras av biodlarföreningar eller biodlingsföretag. Föreläsaren bör själv vara utsedd till godkänd biodlare eller tillsynsman, även om regelavsnitten också kan hållas av till exempel bitillsynssamordnare på länsstyrelsen eller av Jordbruksverket."

Den rekommenderade kursplanen kan laddas ned från Jordbruksverkets webbplats, www.jordbruksverket.se/bitillsyn. På den sidan finns även en del information om de viktigaste regler för att hindra smittspridning.

Bitillsynsman får enligt 7 § i ovannämnda föreskrift ge en godkänd biodlare tillstånd att flytta bisamhällen, bibostäder och biodlingsredskap mellan ut- och hembigårdar under en bestämd tidsperiod, dock högst under tolv månader.

När kan en biodlare ha nytta av att vara godkänd biodlare och få ett tillstånd för flytt enligt dessa bestämmelser?

GODKÄND BIODLARE

En biodlare, som har alla sina samhällen utanför ett skydds- eller övervakningsområde med avseende på amerikansk yngelröta, behöver inget tillstånd för flytt (förutom om biodlaren vill flytta mellan olika varroazoner, vilket tillsynsmannen kan tillåta i vissa fall). Tillstånd för flytt behövs inte heller om flytten endast sker inom ett smittförklarat område. Däremot behövs tillstånd om flytt sker ut ur ett sådant.

Giltighetstiden för ett tillstånd för flytt ur ett övervakningsområde får gälla som längst i tre månader. Ett tillstånd till godkänd biodlare för flytt mellan egna bigårdar får som nämnts ovan gälla i upp till tolv månader. Giltighetstiden för ett tillstånd för flytt ur ett skyddsområde får gälla som längst i en månad, och observera att tillstånd enligt 7 § (dvs. tillstånd till godkänd biodlare) inte gäller för flytt ur ett skyddsområde.

Om du är intresserad av att bli godkänd biodlare, kontakta i så fall styrelsen i SBR:s biodlardistrikt om kurs Godkänd biodlare är planerad att äga rum i närheten av dig.

SMITTFÖRKLARADE OMRÅDEN

"Hur vet jag vilka områden som är smittförklarade", den frågan är det många som ställer. Information om detta finns på www.jordbruksverket.se/bitillsyn. Från den sidan kan man även klicka sig fram till en sida där man kan ange sin e-postadress så att man får ett mejl när ett nytt beslut om smittförklaring har tagits. ●

Utbildare till kursen

”Biodlingsföretagare – framgångsrik planering, utökning och bihälsa”

Strax efter konferensen i Sunne träffades ett glatt gäng på Fristads Folkhögskola för att ta del av en workshop ledd av Richard Johansson. De som fanns på plats var förutom Richard, Johanna Adolfsson, Ida Alfredsson, Ingrid Evaldsson och Thomas Henriksson, Idas dotter Louice förstås och jag, Helena, för BF's räkning.

Text och foto: Helena Ring Johansson

Träffen gällde att ta fram en gemensam plattform för den utbildning vi tidigare kallade "Utöka din bigård med bibehållen bihälsa". Eftersom vi fick ställa in den utbildningen förra året då vi inte hade lärare, har vi fått söka i leden och hittat några som kunde tänka sig att leda utbildningen. Gemensamt för dessa fyra är att de alla har gjort resan med att utöka sin bigård och driver idag helt olika företag med olika inriktning, innehåll och mål.

Richard började med att berätta om hur utbildningen sett ut tidigare och därefter gick vi igenom vad vi skulle ha för gemensamma ramar så att utbildningen blir likvärdig oavsett vem som kommer att föreläsa. Vi fortsatte med eget arbete och diskussioner om vartannat och det var svårt att få det här gänget att bryta för fika och mat.

Arbetet fortsatte till långt in på kvällen.

Torsdagen försvann i eget arbete och när det var dags för lunch fick vi dra kursdeltagarna från sina datorer eftersom de då kommit in i sin skaparanda och kreativiteten flödade. Sen eftermiddag, kväll och halva fredagen gick vi sedan igenom de nästan färdiga arbetena och det var en fröjd att se vad våra utbildare åstadkommit. Fyra helt olika föreläsningar med helt olika utgångspunkter. De fyra hade lyckats med att hålla samma röda tråd och viktat samma saker trots att dom alla hade helt olika förutsättningar.

UTBILDNINGEN KOMMER ATT VARA EN HELDAG med föreläsning och workshop och riktar sig till dig som vill utöka din biodling, till att ha en inkomst, hela eller del av din försörjning från din biodling. Du kommer att få verktyg för att kunna planera på ett bra sätt för din utvidgning, bihälsa och utveckling tillsammans med de andra kursdeltagarna.

Är du intresserad? Skicka ett mail med intresseanmälan till ordforande@biodlingsforetagarna.se om var och när just du skulle vilja gå en utbildning. Eftersom vi inte bestämt varken ort eller datum än så är det ännu möjligt att påverka. ●

Elitdrottningar med stamtavla & Bruksdrottningar

"Kan inte låta bli att skriva dig en rad om mina fantastiska bi du levererade! Jag vill ha en drottning från samma linje som den gamla för bättre finns inte!!" *Christen Gladen, Hålsjöholm*

- Nya gener till din biodling.
- Lönsamma bruksdrottningar.
- Dokumenterade elitdrottning för egen produktion från oss.

Boka idag Håkan
Mer info www.osterlenhonung.se

Följ oss på Facebook
Osterlenbuckfast

NORTHERN BEE BOOKS

northernbeebooks.co.uk

Join our newsletter for info on the latest titles!

Jäv bland bitillsyningsmän

Jordbruksverket har kommit med ny vägledning för bitillsyningsmän. Biodlingsföretagarna och en del biodlare har reagerat på delar av innehållet och vill ha klara direktiv vad gäller jäv men än är frågan inte utredd i sin helhet. BF fortsätter följa händelseutvecklingen.

Text berarbetning: Moniqa Swålas

Illustration: Marie Backman

Här kommer delar av det som Anders Johansson, handläggare Bitillsynen på Jordbruksverket, skrivit i ärendet.

”Vi har uppdaterat vägledningen, men ännu inte publicerat den på Ladan. Framförallt har vi skrivit mer om jäv och gjort en ny checklista man kan ha vid smittutredningar. Den ändringen är gjord utifrån förslag från några tillsynsmän.”

”Vi har fått konstruktiva synpunkter på hur några av våra blanketter kan ändras för att bli lättare att förstå. Några av blanketterna vi använder inom bitillsynen har vi därför beställt uppdatering av. När vi fått dem klara ska vi också ta fram exempel på hur man kan fylla i dem.”

”Vi har fått frågan om en tillsynsman som under uppsökande verksamhet i bigårdar får ta prov avseende trakékvalster. Vi kan inte se annat än att 11 § i bisjukdomsförordningen (1974:212) alltid gäller. Uppstår det misstanke om sjukdom ska tillsynsmannen alltid ta prov om det behövs. Misstanke kan uppstå inte bara på basis av eventuella symtom i bisamhället, utan även om ett bisamhälle har förts in från ett område där sjukdomen eller parasiten förekommer.”

”Jordbruksverket har i egenskap av överklagandeinstans funnit att en tillsynsman

varit jävig och att tillsynsmannens beslut därför undanröjs. Den biodlare som överklagade besluten anförde att tillsynsmannen var jävig eftersom denna sålde sin honung i samma butiker som biodlaren.

”Myndighetspersoner är väl medvetna om att jäv kan uppstå om saken angår honom eller henne själv eller hans eller hennes make, förälder, barn eller syskon eller någon annan närstående eller om ärendets utgång kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för honom själv eller någon närstående. Dessa fall brukar vara tydliga. Men det finns också en regel som säger att en tjänsteman är jävig om det i övrigt finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till hans eller hennes opartiskhet i ärendet. Det sistnämnda kan vara svårt att bedöma, men frågan om jäv ska bedömas efter en objektiv måttstock. Inte bara hur du som tjänsteman själv uppfattar situationen, utan hur andra kan se på saken.

JÄVIG TILLSYNSMAN ELLER INTE?

Jordbruksverket kom fram till att en tillsynsman som själv är biodlare och säljer produkter från sin egen biodling inom samma område som den biodlare som tillsynsmannen bedriver tillsyn över utan tvekan är jävig. Även om det finns ett underskott på svensk honung och marknaden

rimligen räcker till för alla finns det i detta fall ett teoretiskt konkurrensförhållande och det räcker för att det ska vara jäv. Vårt beslut har genererat följdfrågor om när en tillsynsman är jävig, vad som menas med samma område och hur stort det är, när en konkurrenssituation uppträder och hur mycket honung, eller andra biprodukter, en tillsynsman måste avsätta på marknaden för att konkurrens anses finnas, samt hur man ska tänka när man inrättar tillsynsdistrikten. Vi har utvecklat avsnitten om jäv i både vägledningen till tillsynsmän och i hjälpredan till bitillsynssamordnarna för att belysa detta. Vi har också nåtts av uppgifter om att det finns de som anser att vårt beslut innebär att biodlare inte kan vara tillsynsmän, men det är givetvis fel. Ytterligare några har frågat hur vi avser att «tillämpa beslutet» och vad som händer med bitillsynen nu.

KLARGÖRANDE OM JÄV

Först är det lämpligt att klargöra att alla tillsynsmäns beslut inte blir ogiltiga på grund av jäv bara för att tillsynsmannen är biodlare och säljer honung. Det beslut vi fattade gäller enbart de överklagade besluten, inte generellt och är således inget som påverkar andra beslut. Dock måste såväl bitillsynssamordnarna som tillsynsmännen vara uppmärksamma på när jäv kan uppstå, så att inga jäviga tillsynsmän fattar beslut kommande säsong. Vi uppmanar bitillsynssamordnarna att se över vilka områden som tillsynsmännen är förordnade i och tillsynsmännen bör upplysa sin bitillsynssamordnare om de säljer honung i ett visst område. Länsstyrelsens jurister bör bistå i arbetet med att se över risken för jäv vid tillsättning av tillsynsmän. Det kan vara bra om länsstyrelserna stöttar varandra också i detta arbete.

Vi bedömer att det spelar en viss roll

vilka kanaler en tillsynsman saluför sina biodlingsprodukter på. Att sälja några burkar till vänner och bekanta eller i t.ex. en REKO-ring där andra biodlare i området inte medverkar innebär lägre risk för jäv än om tillsynsmannen säljer honung till livsmedelsbutiker som andra biodlare också saluför sina produkter till. Att sälja bulk till honungsförmedlingen innebär sannolikt inte jäv eftersom Sverige knappt har 50 % självförsörjning på honung i Sverige. Om biodlaren som tillsynsmannen kontrollerar inte har deklarerat inkomst från honungsförsäljning (eller annat biodlingsrelaterat) kan det knappast heller vara jäv. Det är företagen som berörs, inte hobbyodlare. Jäv uppstår bara om man är en teoretisk eller verklig konkurrent om marknaden.

Hur stort område en tillsynsman inte bör verka inom går inte att bestämma generellt. Att sälja sin honung på samma plats är det vi har prövat och funnit vara jäv. Ju större försäljning som tillsynsmannen har, desto större område kan det vara frågan om. En tillsynsman som har så omfattande försäljning att hen säljer till en av våra livsmedelskedjor centralt kommer med stor sannolikhet att vara jävig i förhållande till flera andra yrkesbiodlare. Säljer tillsynsman till ICA centralt bör man kanske inte vara tillsynsman. Säljer man till en enskild ICA-butik bör hen inte kontrollera andra biodlare som också säljer dit.”

Mer om bitillsyn finns att läsa på www.jordbruksverket.se/bitillsyn

Kurs: Bihälsa för ökad vinteröverlevnad

Gör din egen bihälsoplan och få individuell rådgivning med uppföljning under säsongen och utvärdering efter vintern. På uppstartsträffen medverkar den regionale bihälsorådgivaren och bihälsokonsulent Preben Kristiansen.

OBS! kursdagen genomförs som ett webinarium med deltagande endast på länk.

14 april Nässjö – 37990
15 april Enköping – 41509
20 april Kristianstad – 111815
25 april Falköping – 306092

Tid: 9:30-16:00
Pris: 1000 kr

Anmälan: www.sv.se
(sök på kod) senast en vecka före kursstart.

Mer information:
lotta.fabricius@slu.se,
tel 070-735 28 58

Biodlingsföretagarna

Studieförbundet
Vuxenskolan

Ny djurlagstiftning på gång

EU håller på att ta fram ny djurlagstiftning. Den kommer naturligtvis även att omfatta bina. Det nya regelverket ska vara klart 2021.

Jordbruksverket har avsatt några personer som ska komma med förslag. En av experterna är Ingmar Germundsson, vice ordförande i Biodlingsföretagarna och bitillsynsman.

– Det är tre avdelningar där bina kommer in, berättar han. Det är bland annat biregistret och bitillsynen men även regelverket kring bina som ska ses över och delvis göras om. Vi ska komma med förslag.

Gruppen kommer att träffas den 19 april och ha ytterligare tre möten fram till oktober. Det gäller att få experterna att lyssna.

Det lönar sig att vara medlem

FÖRMÅNERNA BETALAR MEDLEMSAVGIFTEN Årsavgiften för medlemskapet är 1,394 kr inklusive moms. Hela eller delar av denna avgift kan tjänas in under ett år genom att utnyttja delar av de olika rabatter som medlemskapet medför. Några räkneexempel: 40 % på den årliga avgiften för Svenskt Sigill. Om du har upp till 50 samhällen är den årliga systemavgiften 800 kr och 40 % rabatt ger 320 kr. Med fler samhällen är besparingen större.

Genom LRF har du flera fina rabatter. Agrolkortet ger genomsnittliga rabatter per liter på ca 50 öre för diesel och ca 30 öre för bensin. Om du kör 1000 mil per år och då tankar 600 liter diesel ger det 300 kr i rabatt. 12 % hos Granngården. Om du köper något för 500 kr ger det 60 kr i rabatt.

Dessa räkneexempel ger sammantaget 680 kr vilket motsvarar nästan halva årsavgiften. Om du dessutom utnyttjar rabatterna hos olika byggkedjor kan du snabbt spara ännu mer pengar. Går du i tankarna att köpa en ny bil är det värt att titta på de rabatter som erbjuds genom LRF samköp och då handlar det om tusenlappar i besparing.

EAN-koder
Som medlem får du 10 unika EAN-koder. Du betalar 300 kr + moms i registreringsavgift per 10 koder. Årsavgiften betalar Biodlingsföretagarna.

Från Sverige
Märkningen "Från Sverige" är en ursprungsmärkning som garanterar att produkten är odlad, född och uppfödd, förädlad, förpackad och kontrollerad i Sverige. Registreringsavgift 300 kr + moms. Årsavgiften betalas av Biodlingsföretagarna och värdet av detta är 3 000 kr per år för den enskilde medlemmen.
www.fransverige.se

Svenskt Sigill
Märkningen "Svenskt Sigill" visar att produkten kommer från en odlare eller djuruppfödare som är certifierad enligt IP-standardens Sigillnivå. Certifieringen innebär att de har uppfyllt extra produktionsmervärden inom områdena livsmedelssäkerhet, djuromsorg och minskad miljöpåverkan. Årsavgiften finns i tre nivåer beroende på biodlingens storlek; 800, 1 400 eller 2 550 kr + moms. Som medlem i Biodlingsföretagarna får du 40 % rabatt på årsavgiften.
www.sigill.se

Agrolkortet
Agrolkortet – ett kort för allt – eller bara för drivmedel. Med Agrolkortet från Lantmännen Finans kan du tanka på de flesta "bensinstationer" och få rabatt mellan 20–60 öre/liter beroende på vilket drivmedel och företag du tankar på. Det är ett Mastercardkort som gäller på 40 miljoner köpställen. När du betalar med Agrolkortet ingår också ett förstärkt försäkringsskydd för hemmet, resor och bilen. Du är t. ex. skyddad mot borttappad nyckel och feltankat bränsle.
www.agrolkortet.se

Thomas Apiculture
Som medlem i Biodlingsföretagarna har du rabatt hos den franska redskapshandlaren Thomas Apiculture. Specifik prislista på maskinutrustning för medlemmar i Biodlingsföretagarna.
www.thomas-apiculture.com

Så här blir du medlem i Biodlingsföretagarna
Medlemsavgiften 2020 utgörs av två delar, varav 50 SEK är momsfri medlemsavgift och 1,313 SEK inkl. moms är serviceavgift. En faktureringsavgift på 25 SEK tillkommer. Medlemsserviceavgift, totalt 1,394 SEK, insättes på BG: 5276-8587. Ange namn, adress samt "Medlemskap".

LRF Samköp

Ahlsell
Rabatt på hela det omfattande sortimentet inom industriförnödenheter som VVS, el, bygg, verktyg, maskiner, kyl, personlig skyddsutrustning och arbetskläder.

IKEA
Unikt avtalspris på hela sortimentet hos IKEA, även IKEA FAMILY erbjudanden, rea och kampanjer.

SJ
Du får rabatt på alla avgångar genom LRF Samköps avtal.

Staples Advantage
Rabatterade nettopriser på kontorsmaterial och städmaterial, mjukpapper, glödlampor, batterier, köksutrustning, emballage, toner och allt annat du kan behöva på kontoret.

Beijer Byggmateriel
Rabatterade nettopriser på mer än 3 000 högfrekventa artiklar, och 10 % rabatt på övriga produkter.

Swedol / Grolls / Nima
Du får 15 % rabatt på hela sortimentet av fordonstillbehör, maskiner, hydraulik, elartiklar, lyft & last, verktyg och arbetskläder.

Bondens El
LRF Samköps eget elavtal har ett av marknadens lägsta elpriser. Rörligt avtal med en månads uppsägning, inga dolda avgifter.

GRANNGÅRDEN
12 % på det breda utbudet för djurägare, trädgårdsfixare och lantbrukare – allt för det Jordnära livet!

Alla rabatter och aktuell information hittar du på www.lrf.samkop.se

➔ Har du frågor om medlemsförmånerna kontakta Staffan Tegebäck staffan@tegeback.se

Gadden

Gadden utges av Biodlingsföretagarna och utkommer sex gånger per år. Samtliga publiceras på vår hemsida digitalt. Biodlingsföretagarnas medlemmar erhåller Gadden som medlemsförmån.

Redaktör
Moniqa Swälas
kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Ansvarig utgivare
Helena Ring Johansson
helena@biodlingsforetagarna.se

Redaktionellt material
kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Art director
Marie Backman

Var med och skriv i Gadden
Gadden ska spegla verksamheten hos våra medlemmar. Honorar är 500 SEK + moms per publicerad sida.

Biodlingsföretagarna förbehåller sig rätten till publicerat material om ej annat överenskommits.

Annonsprislista Gadden			
Storlek	Gadden	Helår (6 nr)	
Helsida (215 x 280 + 3 mm)	3 900:-	22 000:-*	
Baksida (215 x 265 + 3 mm)	4 300:-	24 000:-*	
1/2 liggande (187 x 123 mm)	2 800:-	15 400:-*	
1/2 stående (91 x 251 mm)	2 500:-	15 400:-*	
1/4 liggande (187 x 60 mm)	1 500:-	8 500:-	
1/4 stående (91 x 123 mm)	1 500:-	8 500:-	
1/8 liggande (91 x 60 mm)	850:-	4 800:-	
Radannonser (max 100 tecken)	250:-		

Banner hemsida	Månad	Helår
Storlek		
500 x 200 px	500:-	4 500:-

För att boka annons kontakta
Staffan Tegebäck
Mandolina AB, Fjällveden Morpatorpet
611 91 Nyköping
Tel: 0708 95 22 50
mandolina@tegeback.se

Medlemmar annonserar gratis med radannonser under köp/sälj på www.biodlingsforetagarna.se/forum

Skicka e-post till:
kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Välkommen med din annons!

Datum Gadden			
Nummer	Material	Utgivningsdag	
Gadden nr 3.20	20-05-15	20-06-01	
Gadden nr 4.20	20-07-15	20-08-01	
Gadden nr 5.20	20-09-15	20-10-01	
Gadden nr 6.20	20-11-15	20-12-01	

Viktigt när du skickar material
• Annonser skickas som tryck-optimerad pdf.

• Radannonser (max 100 tecken) och kortare nyheter utan bilder skickas till kommunikator@biodlingsforetagarna.se

• Kontakta gärna oss om din idé innan du börjar skriva. Artiklar skickas i Word (.doc). Ange tydligt vad som är rubrik, mellanrubriker och brödtextr. Numrera bildtexter och tillhörande bilder. För insänt ej beställt material ansvaras ej.

• Bilder skickas i originalfil som .jpg i 300 dpi upplösning. Numrera och döp filerna med artikelns eller avsändarens namn.

• Använd gärna Dropbox, OneDrive, Sprend, Wettransfer eller liknande tjänst om du skickar bildfiler på totalt över 10 mb. Packa filerna i en mapp med artikelns namn om du skickar flera filer.

Omslagsbild
ID 55855160 @Bernard Bodo, Dreamstime.com
Tryck
Danagårds Litho, Ödeshög, 2020
ISSN: 1100-6951

Artiklar och framförda åsikter representerar inte nödvändigtvis föreningens officiella ståndpunkt.

För icke signerat material och bilder svarar redaktören. Gadden får gärna citeras om källan anges.

Copyright © Biodlingsföretagarna
Biodlingsföretagarna är en ideell branschförening vars syfte är att utveckla svensk yrkesbiodling. Vi utbildar, påverkar myndigheter, ordnar konferenser och studieresor. Välkommen att bli medlem. Hos oss kan din biodling utvecklas.

Biodlingsföretagarna

Ordförande
Helena Ring Johansson
helena@biodlingsforetagarna.se

Vice ordförande
Ingmar Germundsson
ingmar.germundsson@biodlingsforetagarna.se

Kassör
Staffan Tegebäck
staffan.tegeback@biodlingsforetagarna.se

Sekreterare
Mats Olofsson
mats.olofsson@biodlingsforetagarna.se

Ledamot
Wilhelm Ydrestål
wilhelm.ydrestal@biodlingsforetagarna.se

Marie Backman
marie.backman@biodlingsforetagarna.se

Thomas Dahl
thomas.dahl@biodlingsforetagarna.se

Suppleant
Fredrik Sjöberg
fredrik.sjoberg@biodlingsforetagarna.se

Mikael Sundström
mikael.sundstrom@biodlingsforetagarna.se

Rådgivning
Utrustning, byggplaner m.m. görs på forumet.
radgivning@biodlingsforetagarna.se

Rådgivning yrkesbiodling
Björn Jacobsson
0706 669 369

Bihälsa
Preben Kristiansen
preben.kristiansen@jordbruksverket.se

Honung
Alf Andersson
blaklintens.bigardar@telia.com

Studieresor
Thomas Dahl
thomas.dahl@biodlingsforetagarna.se

Staffan Tegebäck
staffan.tegeback@biodlingsforetagarna.se

Revisor
Monica Larsson
monica@honungsgarden.com

Håkan Nilsson
hakan@godhonung.se

Revisorsuppleant
Gabriel Örbrink
info@nykopingshonung.se

Valberedningen
Yngve Kihlberg, sammankallande
yngve@agrobi.se

Katja Göller
katja.honung@gmail.com

Lars Rosenquist
lars.g.e.r.c@gmail.com

BIODLINGSFÖRETAGARNA – det här är vår förening och mission

Biodlingsföretagarna är en branschorganisation och representerar den svenska biodlarnaringen. Vi arbetar för medlemmarnas möjligheter att driva bärkraftiga företag inom biodling och aktuella frågor inom biodlarnaringen. Vi arbetar för att upprätta samarbeten inom politiken, med myndigheter samt med organisationer. Det frågor och områden som varit aktuella under senare tid berör honungsfusk, biregister, pollinering, utbildning, export, information och bihälsa.

Vi hoppas att du som medlem trivs i föreningen, och har stor nytta och glädje av det nätverk som vi, alla medlemmar, bildar. Vi vill att utbytet ska vara både socialt, och rent företagsmässigt. Några exempel på på detta arbete är After-skörd, träffar där medlemmar kan utbyta erfarenheter och få nya kunskaper. Biodlarkonferensen – i samband med årsmötet har vi en konferens, som brukar vara mycket uppskattad, med föreläsare både från Sverige och andra länder. Utbildningar – både inom biodling och företagande har vi ett antal kurser årligen.

Gadden, vår medlemstidning, sprider kunskap, nyheter och information till medlemmarna, där skrivs om allt från praktiska metoder att driva yrkesbiodling, till information från styrelsen och olika myndigheter. Gadden skickas ut i sex nummer per år. Vi sprider även information genom mail / nyhetsbrev, och via biodlingsföretagarnas facebooksidan.

Medlemmarna kan påverka arbetet i Biodlingsföretagarna genom att vara delaktiga i styrelsearbete, valberedningen, driva frågor genom motioner (som ska lämnas in i tid enligt föreningens stadgar till Årsmötet), vara aktiv i branschorganisationen genom de aktiviteter som genomförs eller genom att driva frågor i medlemsforumet och facebook sidan.

A photograph of two glass jars filled with honey, one with a lighter golden color and the other with a darker amber color. They are placed on a rustic wooden surface. In the foreground, a wooden honey dipper with a coiled head is resting on a small white plate next to a slice of bread. A white cloth is partially visible in the background.

FLASKOR & BURKAR

Nordens största lagerförda
utbud av honungsburkar.

Nu 500g och 700g för omgående leverans.

order@flaskorburkar.se / www.flaskorburkar.se / tel - 0413 557799